JAARVERSLAG 2008 VAN HET VLAAMS ENERGIEAGENTSCHAP

VEA

UITVOERING VAN ARTIKEL 23 VAN DE BEHEERSOVEREENKOMST VAN 15 JANUARI 2008

CONTEXT VAN DIT JAARVERSLAG

Dit jaarverslag geeft uitvoering aan artikel 23.2.1 van de beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Vlaams Energieagentschap (VEA). De relevante bepalingen uit dit artikel luiden als volgt:

"Het agentschap zal over de uitvoering van de beheersovereenkomst aan de minister rapporteren door middel van een jaarrapport en een afsluitend eindrapport over de beheersovereenkomst. De rapporten zullen duidelijk verwijzen naar de organisatiedoelstellingen, prestatienormen, prestatie-indicatoren en strategische projecten die in de beheersovereenkomst bepaald zijn.

Het jaarrapport bevat de volgende elementen:

- rapportering over de prestatie-indicatoren met betrekking tot de realisatie van de strategische en operationele organisatiedoelstellingen uit de beheersovereenkomst;
- toelichting bij de realisatie van de strategische en operationele organisatiedoelstellingen, in het bijzonder bij de doelstellingen die niet werden gerealiseerd;
- rapportering over de projecten die worden opgenomen in het kader van het horizontale beleid dat binnen de Vlaamse overheid wordt gevoerd;
- toelichting over interne en externe factoren die van invloed kunnen zijn op de verdere realisatie van de strategische en operationele organisatiedoelstellingen uit de beheersovereenkomst;
- uitvoering van de begroting.

Het jaarrapport wordt aan de minister bezorgd voor 31 maart van het jaar dat volgt op het jaar in kwestie.

De minister kan de leidend ambtenaar van het Vlaams Energieagentschap oproepen om de jaarlijkse rapportering mondeling toe te lichten in de bevoegde commissie van het Vlaams Parlement."

SAMENVATTING VAN JAARVERSLAG 2008

Het Vlaams Energieagentschap (VEA) is met haar 47 personeelsleden binnen de Vlaamse overheid te beschouwen als een klein agentschap. Het VEA is gestructureerd in 6 cellen (management en strategie, REG en sociaal energiebeleid, milieuvriendelijke energieproductie, ondersteuning van bedrijven, energieprestatieregelgeving, energieprestatiecerticaten) met hun eigen specifieke resultaatgerichte doelstellingen.

De toegenomen aandacht voor de energieproblematiek, de communicatie- en sensibiliseringsacties en de vele beleidsinitiatieven, hebben in 2008 een grote invloed gehad op de activiteiten van het VEA.

2008 is onder andere gekenmerkt door de voorbereiding van de implementatie van het energieprestatiecertificaat bij verkoop en verhuur van bestaande woongebouwen. Het besluit van de Vlaamse Regering werd op 11 januari 2008 goedgekeurd. Bij de verkoop van een woning is de regelgeving vanaf 1 november 2008 in werking getreden en voor de verhuur van een woning vanaf 1 januari 2009. Het VEA heeft in 2008 de ontwikkeling van de certificatiesoftware begeleid, de erkenningsprocedure voor de energiedeskundigen type A gecoördineerd, de uitbouw van de Energieprestatiedatabank opgevolgd en de communicatiecampagne uitgewerkt. Eind 2008 waren er voldoende energiedeskundigen type A erkend om het beoogde aantal energieprestatiecertificaten op te maken. Eind 2008 waren 8826 energieprestatiecertificaten voor residentiële gebouwen opgemaakt en doorgestuurd naar de Energieprestatiedatabank.

Verder heeft het VEA een aantal nieuwe beleidsinitiatieven uitgewerkt en geïmplementeerd die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van het Energierenovatieprogramma 2020. Vooral het succes van de premieregeling voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen door een geregistreerd aannemer bij een niet-belastingbetaler heeft heel wat flexibiliteit in de organisatie van het agentschap gevergd. Het aantal te behandelen dossiers bedroeg in december 2008 het vijfvoud van de gemaakte inschatting. Vanaf begin 2009 wordt ook de subsidieregeling voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen door sociale verhuurkantoren operationeel.

Het VEA heeft in 2008 de eerste tweejaarlijkse evaluatie van de energieprestatieregelgeving afgerond en een wijzigingsdecreet- en wijzigingsbesluit voorbereid. De voornaamste wijziging is dat de maximumeis van het E-peil vanaf 1 januari 2010 voor woongebouwen wordt verlaagd van E100 naar E80. De energieprestatieregelgeving heeft al een duidelijke positieve invloed gehad op de energieprestaties van de nieuwbouw in Vlaanderen. Dit is vooral te danken aan het uitgewerkte handhavingskader. Een correcte implementatie van dit handhavingskader door het VEA is noodzakelijk om concurrentieverstoring in de bouwmarkt te vermijden.

In het voortgangsverslag milieuvriendelijke energieproductie 2008 dat het agentschap in de eerste helft van 2008 heeft voorbereid, werden verschillende nieuwe actiepunten voor het bevorderen van de groenestroomproductie, de groenewarmteproductie en de bevordering van warmtekrachtkoppeling opgenomen. Een voorname uitdaging voor de komende jaren is de implementatie van de nieuwe richtlijn betreffende de bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen die eind 2008 werd goedgekeurd.

Het Benchmarking- en Auditconvenant voldeden in 2008 aan de vooropgestelde verwachtingen. Het energieadvies voor kleine energieverbruikende bedrijven werd in 2008 verder uitgebouwd met energieconsulenten en accountmanagers. De verhoogde bereidheid van bedrijven om in energiebesparende maatregelen te investeren, blijkt ondermeer ook uit de sterke groei van het aantal attesten dat het agentschap aflevert om van de verhoogde investeringsaftrek te kunnen genieten (+ 20%).

De toegenomen maatschappelijke aandacht voor het energiebeleid manifesteert zich zeer duidelijk in het aantal informatievragen die het VEA te verwerken krijgt. Eind 2008 werden aan het VEA per maand gemiddeld 3500 vragen gesteld. Dit waren er gemiddeld 175 per werkdag. Teneinde deze stroom van vragen van informatiezoekers nog enigszins te kunnen opvangen, heeft het agentschap de voorbije jaren haar website (www.energiesparen.be) sterk uitgebouwd. Duidelijk met succes, want het aantal bezoekers neemt jaar na jaar toe en benaderde in 2008 het 1 miljoen. Daar bovenop verspreidde het VEA in 2008 bijna 675.000 gedrukte publicaties.

Tenslotte heeft het agentschap verder geïnvesteerd in haar organisatieontwikkeling. Er is in 2008 een planningsdocument uitgewerkt dat het VEA moet in staat stellen om eind 2010 te voldoen aan de toets van maturiteitsniveau 3 van IAVA. Een eerste stakeholdersenquête bij de belangrijkste strategische partners van het VEA heeft alleszins al uitgewezen dat zij zeer tevreden zijn over de kwaliteit van de prestaties van het agentschap.

Interne werking

uitvoering generieke bepalingen uit de beheersovereenkomst

Onderlinge samenwerking (art. 7.1.)

Het VEA neemt deel aan de volgende overlegfora binnen het beleidsdomein LNE :

- Beleidsraad LNE
- Managementcomité beleidsdomein LNE
- Managementcomité ministerie LNE
- Werkgroep P&O (Personeel & Organisatie) LNE
- VOMER (Vlaams Overleg Milieu- en EnergieRegelgeving)
- VOIM (Vlaams Overleg Internationale Milieudossiers)
- COLEV (Communicatie Leefmilieu Vlaanderen)

Het VEA neemt tevens deel aan de volgende overlegfora buiten het beleidsdomein LNE :

- ENOVER (ENergieOVERleg Staat - Gewesten)
- Vlaamse Interdepartementale Windwerkgroep
- Vlaams Interdepartementaal Comité voor Energie (VICo)
- Task Force Klimaatbeleid Vlaanderen
- Vast Elektrotechnisch Comité
- Stuurgroep BBT/EMIS
- Horizontaal Permanent Armoede Overleg van de Vlaamse overheid

De volgende overlegfora binnen de Vlaamse overheid worden opgevolgd via de aan het VEA ter beschikking gestelde agenda's en verslagen :

- CAG (College van Administrateurs-Generaals)
- SOBO (Strategisch Overleg Bestuurlijke Organisatie)
- SOFI (Strategisch Overleg Financiën en Interne controle)
- TOPO (Tactisch Overleg Personeel en Organisatie)
- SOPO (Strategisch Overleg Personeel en Organisatie)

Voor de beantwoording van parlementaire vragen stelde het VEA steeds binnen de opgelegde termijnen de nodige informatie en analyseresultaten ter beschikking van het kabinet van de minister en het departement LNE.

Kwaliteitsbeleid (art. 7.2.)

Het VEA bouwde de Energieprestatiedatabank verder uit om de administratieve lasten voor de doelgroepen (verslaggevers en energiedeskundigen) van de energieprestatieregelgeving en de energieprestatiecertificatensystemen te minimaliseren.
In de loop van 2008 is een nieuw gestructureerd informatie- en kennissysteem in gebruik genomen voor algemene informatievragen die toekomen op energie@vlaanderen.be.
De resultaatgerichte doelstelling voor 2008 betrof het uitvoeren van een nulmeting van de administratieve lasten voor lokale besturen en het ontwerp van een reductiedoelstelling. Deze doelstelling werd tijdig gerealiseerd.

- Kwaliteitsvolle formulieren

Het VEA werkt actief mee aan de Vlaamse formulierendatabank.

Eind 2008 beschikten alle formulieren die het VEA aanbood aan burgers en bedrijven over een kwaliteitslabel van de kenniscel Wetsmatiging.

- Klantentevredenheidsonderzoeken

In het najaar 2008 heeft het VEA door het bureau Significant GFK een eerste stakeholdersenquête laten uitvoeren bij de belangrijkste strategische partners van het agentschap. In 20 diepte-interviews werd nagegaan hoe de samenwerking met het VEA wordt gepercipieerd en wat de mogelijke verbeterpunten zijn inzake de kwaliteit van de dienstverlening. Alle stakeholders waren zonder enige uitzondering bijzonder positief over het VEA. Geen enkele bevraagde stakeholder had bij aanvang van het gesprek spontaan een fundamenteel knelpunt in de samenwerking met het VEA te melden. Algemeen benadrukken de geïnterviewden dat de samenwerking met het VEA efficiënt en constructief verloopt, dat de medewerkers zeer betrouwbaar en bekwaam zijn en dat het VEA in zijn geheel staat voor kwaliteitsvol en consequent werk.

De tevredenheid van andere stakeholders dient nog in kaart te worden gebracht.

Correct en aantrekkelijk werkgeverschap (art. 7.3.1.)

- Open en transparante communicatie- en overlegcultuur

Er werd tussen 10 oktober en 14 november 2008 met ondersteuning van het Agentschap voor Overheidspersoneel (AgO) een personeelstevredenheidsenquête uitgevoerd. De respons bedroeg 89% (zie hoofdstuk 'Personeel').

- Vormingsmogelijkheden

Het VEA biedt haar medewerkers een kwaliteitsvol opleidingsbeleid aan met zowel aandacht voor ontwikkelingsgerichte als functiespecifieke competenties.

De individuele vormingsaanvragen voor 2008 werden beoordeeld volgens de criteria die werden vastgelegd in het vormingsplan 2008 dat op 11 februari 2008 werd goedgekeurd.

Het agentschap heeft binnen haar werkingsmiddelen voor 2008 per personeelslid een gemiddeld vormingsbudget van 396 euro besteed.

In 2007 is gestart met de organisatie van interne groepsopleidingen (regelgeving en overheidsopdrachten en verwarming). In 2008 is een interne groepsopleiding rond verlichting georganiseerd.

- Telewerk

Het VEA is op 1 september 2008 gestart met een proefproject voor structureel telewerken. Dit proefproject is eind 2008 positief geëvalueerd. Het structureel telewerken binnen het VEA zal in 2009 worden geformaliseerd via het Arbeidsreglement (na goedkeuring EOC - EntiteitsOverlegComité) en door het afsluiten van individuele overeenkomsten met de structurele telewerkers.

De evaluatie van het proefproject structureel telewerken zal ook de nodige input leveren voor het opstellen van de voorwaarden verbonden aan occasioneel telewerken.

Diversiteitsbeleid (art. 7.3.2.)

Het gelijkekansen- en diversiteitsplan 2008 van het VEA werd door de Directieraad op 23 april 2008 goedgekeurd en vervolgens opgenomen in het plan van het beleidsdomein LNE dat op 23 mei 2008 door het Managementcomité van het beleidsdomein werd goedgekeurd.

Bij alle contractuele vacatures in 2008 heeft het VEA speciale aandacht besteed aan het aanmoedigen tot solliciteren van personen van allochtone afkomst of personen met een arbeidshandicap. Vacatures worden verspreid naar de organisaties die deze personen vertegenwoordigen, zoals opgenomen in de lijst op de website van de dienst Emancipatiezaken.

In 2008 waren er vijf vacatures voor jobstudenten, waarvoor vier keer een student van allochtone afkomst werd geselecteerd.
Het VEA wenst ook aan kortgeschoolden tewerkstellingskansen te geven. Eind 2008 werd een vacature voor een administratief medewerker voorbehouden voor een startbaner waaraan geen diplomavereiste werd gesteld.

Duurzaam en ethisch verantwoord aankoopbeleid (art. 7.3.3.)

Het VEA onderschrijft de principes van milieuvriendelijke aankopen. Zij volgt de adviezen die in dit verband via de site www.milieukoopwijzer.be worden gegeven aan overheidsinstellingen.

Interne controle (art. 7.4.2.)

Het VEA heeft in haar Directieraad van 10 december 2008 een planningsdocument goedgekeurd waarmee zij zo snel mogelijk, doch uiterlijk eind 2010, wil beschikken over een uitgeschreven en gedocumenteerd systeem inzake organisatiebeheersing/interne controle.

Finaliteit van dit planningsdocument is dat er met de ingevoerde beheersingsmaatregelen zal worden voldaan aan de toets van maturiteitsniveau 3 van de Interne Audit van de Vlaamse Administratie (IAVA).

Meten van beleidseffecten (art. 7.5)

Het VEA heeft in 2008 meegewerkt aan een studieopdracht van het departement met als doel een set van prioritaire indicatoren voor opvolging van het algemeen leefmilieubeleid samen te stellen. Het eindrapport wordt medio 2009 verwacht.

Uitvoering strategische en operationele doelstellingen uit de beheersovereenkomst

Het efficiënt gebruik van energie bevorderen (SOD 1)

Implementeren en handhaven van de regelgeving inzake energieprestatiecertificaten

OOD - SP 1
Het stappenplan voor de invoering van het energieprestatiecertificaat in het Vlaamse Gewest, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22 juli 2005, is uitgevoerd

De Europese richtlijn van 16 december 2002 betreffende de energieprestaties van gebouwen legt de lidstaten op om energieprestatiecertificatensystemen op te zetten bij de bouw, verkoop en verhuur van gebouwen en voor gebouwen groter dan 1000 m2 waarin overheidsdiensten en instellingen gevestigd zijn die aan een groot aantal personen overheidsdiensten verstrekken en die vaak door het publiek worden bezocht.

Om in overeenstemming te zijn met de Europese richtlijn moet het energieprestatiecertificaat volgende gegevens bevatten:

- de uitdrukking van de energieprestatie van het gebouw (kWh/m²j);
- referentiewaarden zoals geldende wettelijke normen en benchmarks;
- aanbevelingen voor de kosteneffectieve verbetering van de energieprestatie.

In het Regeerakkoord is aangaande de invoering van het energieprestatiecertificaat het volgende opgenomen. “Vanaf 2006 voeren we energieprestatiecertificaten in voor nieuwe woningen. En, vanaf 2008 voor bestaande woningen die verhuurd of verkocht worden.”

In de beleidsnota Energie 2004-2009 wordt verduidelijkt dat “het energiecertificaat vanaf 2006 wordt opgemaakt door een gekwalificeerde of erkende energiedeskundige. Aangezien het niet haalbaar is dat Vlaanderen tegen 2006 over voldoende erkende energiedeskundigen beschikt, zal Vlaanderen beroep doen op de in de richtlijn voorziene uitstelperiode. De bijkomende drie jaar biedt de mogelijkheid om het energiecertificaat in Vlaanderen gefaseerd in te voeren.”

In juli 2005 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan het door de bevoegde minister voorgestelde stappenplan in verband met de invoering van energieprestatiecertificaten.

Het VEA staat in voor de uitvoering van dit stappenplan.

De implementatie van een energieprestatiecertificatiesysteem omvat de uitvoering van verschillende deelprocessen :

- regelgeving uitwerken;
- (inhoudelijke) voorwaarden vastleggen waaraan de opleidingen voor kandidaat-energiedeskundigen moeten voldoen om voor een erkenning in aanmerking te komen en het erkennen van de opleidingen;
- softwareontwikkeling opvolgen;
- een Energieprestatiedatabank, waarnaar de opgemeten gegevens elektronisch moeten worden doorgestuurd en van waaruit uiteindelijk het energieprestatiecertificaat ter beschikking wordt gesteld, ontwikkelen en beheren;
- communicatieacties voeren naar de verschillende doelgroepen;
- een helpdesk/infodesk organiseren;
- opvolgen en handhaven van de energieprestatiecertificatenregelgeving;
- steekproefsgewijze controles van de kwalificaties van de erkende energiedeskundigen en van de kwaliteit van de certificaten uitvoeren.

Het energieprestatiecertificaat bij nieuwbouw of grondige renovatie is met het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2005 geïntegreerd in de energieprestatieregelgeving. Het certificaat wordt sinds april 2007 samen met de EPB-aangifte aan de verslaggever afgeleverd. In 2008 werden 6.906 energieprestatiecertificaten voor nieuwbouwwoningen afgeleverd (2007 : 759)

Het besluit van de Vlaamse Regering voor de invoering van het energieprestatiecertificaat voor publieke gebouwen is op 20 april 2007 definitief goedgekeurd. De publieke gebouwen die tot de doelgroep behoren, dienen uiterlijk op 1 januari 2009 over een energieprestatiecertificaat te beschikken. Op 1 januari 2009 beschikten 2087 publieke gebouwen over een energieprestatiecertificaat. Eind 2008 waren er 1396 energiedeskundigen voor publieke gebouwen geregistreerd, waarvan 679 registraties als externe energiedeskundige en 717 registraties als interne energiedeskundige. Van 55% van de interne en externe energiedeskundigen voor publieke gebouwen die op 30 oktober 2008 geregistreerd waren, werden de kwalificaties gecontroleerd.

Op 11 januari 2008 heeft de Vlaamse Regering het besluit houdende de invoering van het energieprestatiecertificaat residentiële gebouwen bij verkoop en verhuur en de uitvoering van de energieaudit definitief goedgekeurd. In de eerste jaren na invoering van de regelgeving zullen naar schatting jaarlijks zo een 100.000 certificaten moeten worden opgemaakt. Hiervoor zullen minstens een

1000-tal energiedeskundigen nodig zijn. Bij de verkoop van een woning is de regelgeving vanaf 1 november 2008 in werking getreden. Voor de verhuur van een woning geldt de verplichting vanaf 1 januari 2009.

In 2008 werden drie opleidingen tot energiedeskundige type A erkend :

1. Syntra Vlaanderen;
2. Artesis Hogeschool Antwerpen;
3. Katholieke Hogeschool Sint Lieven

De erkenningsaanvragen werden binnen de 20 werkdagen afgehandeld.

Eind 2008 waren er 955 erkende energiedeskundigen type A die energieprestatiecertificaten voor residentiële gebouwen mogen opmaken.

Om de certificaten voor residentiële gebouwen op te stellen, dienen de deskundigen gebruik te maken van een specifieke certificatiesoftware. Er werd geopteerd om een licentie te nemen op een Nederlandse software en deze aan te passen aan de Vlaamse context. Sinds eind augustus 2008 is de software beschikbaar via de Energieprestatiedatabank. Samen met de certificatiesoftware werd een inspectieprotocol ontwikkeld. De energiedeskundigen dienen bij de opmeting van de woning dit inspectieprotocol strikt te volgen.

Voor het beheer van het certificatensysteem bij verkoop en verhuur van bestaande woningen werd ervoor geopteerd om de Energieprestatiedatabank, die door EDS-Telindus werd ontwikkeld in het kader van de energieprestatieregelgeving voor nieuwbouw, verder uit te bouwen. Via de frontoffice kunnen kandidaat-energiedeskundigen die aan de erkenningsvoorwaarden voldoen, zich registreren. Zij krijgen dan een toegangscode voor het gebruik van de certificatiesoftware. Via de certificatiesoftware wordt een proefcertificaat gegenereerd, dat wordt doorgestuurd naar de Energieprestatiedatabank. Via de Energieprestatiedatabank kan dan het definitieve certificaat bestaande gebouwen met woonfunctie in pdf-formaat worden gedownload.

Eind 2008 waren 8826 energieprestatiecertificaten voor residentiële gebouwen opgemaakt en doorgestuurd naar de Energieprestatiedatabank.

Bij de verkoop van een woning dient het energieprestatiecertificaat overgedragen te worden aan de koper. De notaris moet in de koopakte een aantal gegevens van het certificaat overnemen. Hiertoe zal de notaris toegang krijgen tot de Energieprestatiedatabank, zodat hij kan verifieren of voor het verkochte gebouw wel degelijk een certificaat werd opgemaakt. Er werd in 2008 gestart met de ontwikkeling van de webservice die de notarissen moet toelaten om de Energieprestatiedatabank te raadplegen.

Op 1 januari 2009 trad de verplichting voor verhuur in werking. Begin januari 2009 heeft de tweede golf van de communicatiecampagne plaatsgevonden. In januari-februari 2009 wordt een 1-meting uitgevoerd om het effect van de campagne in te schatten.

Het websiteluik rond het EPC voor verkoop en verhuur van woningen werd in 2008 gevoelig uitgebreid. De informatiebrochure en de meest recente informatie inzake de invoering van de energieprestatiecertificaten zijn raadpleegbaar, samen met een lijst met veelgestelde vragen.

Sinds februari 2008 verspreidt het VEA regelmatig een EPC-Nieuwsbrief. In 2008 verscheen deze 5 keer. De nieuwsbrieven zijn eveneens op de website te raadplegen.

Particulieren, energiedeskundigen, notarissen, immokantoren... kunnen per email en telefonisch bij het VEA terecht voor vragen om informatie over het EPC. Dagelijks worden er gemiddeld 30 à 40 vragen gesteld per telefoon. Het aantal vragen dat per email wordt gesteld, kende een sterke toename. Terwijl er in juli 2008 slechts 99 vragen werden gesteld, klom dit aantal in december 2008 op tot bijna 1500. Een derde van de vragen had betrekking op de werking van en de toegang tot de software. De rest van de vragen ging over de regelgeving en het inspectieprotocol.

Voor de verkoop en verhuring van bestaande niet-residentiële gebouwen is de regelgeving op 5 december 2008 definitief goedgekeurd.

Implementeren van de bepalingen van de Europese richtlijn energie-efficiëntie die betrekking hebben op de gewestelijke energiebevoegdheden

OOD - SP 2
De bepalingen die betrekking hebben op de gewestelijke energiebevoegdheden zijn tijdig geïmplementeerd

Op 5 april 2006 werd richtlijn 2006/32/EC van het Europees Parlement en de Raad betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten en houdende intrekking van Richtlijn 93/76/EEG van de Raad goedgekeurd.

De richtlijn heeft tot algemeen doel de energie-efficiëntie bij de eindgebruikers te bevorderen. Het toepassingsgebied van de richtlijn is zeer ruim. Onder het toepassingsgebied vallen enerzijds alle aanbieders van maatregelen ter verbetering van de energie-efficiëntie, energiedistributeurs, distributienetbeheerders en detailhandelaars in energie en anderzijds alle eindafnemers, behalve de bedrijven met activiteiten die onder de richtlijn verhandelbare emissierechten vallen en de strijdkrachten.

De lidstaten zijn verplicht om tussentijds via “Actieplan-

nen Energie-efficiëntie" (APEE) uitgebreid aan de Europese Commissie te rapporteren. Er zijn drie rapporteringen voorzien:

- uiterlijk op 30 juni 2007;
- uiterlijk op 30 juni 2011;
- uiterlijk op 30 juni 2014.

De inhoud van de "Actieplannen Energie-Effciëntie" bestaat telkens uit volgende onderdelen:

- de vastgestelde energiebesparingsstreefwaarde en een tussentijdse doelstelling;
- een omschrijving van de geplande maatregelen om de streefwaarden te bereiken;
- een omschrijving van de maatregelen die genomen worden om de voorbeeldrol van de publieke sector te vervullen;
- een omschrijving van de maatregelen inzake informatie- en adviesverstrekking aan de eindverbruiker.

Het tweede en derde actieplan bevatten eveneens volgende onderdelen:

- een evaluatie en beoordeling van het vorige actieplan;
- de definitieve resultaten van de reeds gerealiseerde energiebesparingen;
- plannen voor extra maatregelen voor het geval dat de streefwaarde feitelijk of vermoedelijk niet wordt gehaald.

De richtlijn diende omgezet te zijn op uiterlijk 17 mei 2008, uitgezonderd het artikel betreffende de indiening van het eerste actieplan, dat reeds moest worden ingediend op 30 juni 2007.

Het VEA volgt het Europees overleg omtrent het vastleggen van de verschillende berekeningsmethodes nauwgezet op. Ingeval er onvoldoende gegevens zouden beschikbaar zijn om de vastgelegde berekeningsmethodes toe te passen, dient de Vlaamse overheid immers snel te kunnen inspelen op de behoeften inzake bijkomende gegevensverzameling.

De Europese Commissie heeft ondertussen aangekondigd dat het berekeningsmodel, de indicatoren en de benchmarks pas eind 2009 zullen kunnen worden aangeleverd.

Het Vlaams Actieplan Energie-Efficiëntie 2008-2010 werd op 22 juni 2007 bezorgd aan de federale overheid, om te worden samengevoegd met de actieplannen van het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de toelichting in verband met federale maatregelen. De plannen van het Vlaamse en Waalse Gewest en van de federale overheid werden op 24 juli 2007 verstuurd naar de Europese Commissie. Het volledige nationale plan is op 19 december 2007 ingediend.

Voor de notificatie van de omzetting van de richtlijn heeft het Vlaamse Gewest op 15 mei 2008 haar input bezorgd aan de federale overheid.

Op 30 september 2008 ontving het Vlaamse Gewest de evaluatie van de Europese Commissie van het eerste Belgische Actieplan. Vanuit ENOVER werd een nationale reactie voorbereid. Deze reactie werd op 7 november 2008 aan de permanente vertegenwoordiging verstuurd om aan de Europese Commissie te bezorgen.

Uitwerken van (korte termijn, middellange termijn en lange termijn) actieplannen in het kader van een Energierenovatieprogramma 2020 en uitvoeren van het korte termijnactieplan 2008-2009

OOD - SP 3
De acties van het korte termijnplan zijn geïmplementeerd en inzake de uit te voeren acties van het middellange termijnplan is er een input beschikbaar voor de beleidsnota Energie 2009-2014

De Vlaamse Klimaatconferentie formuleerde de aanbeveling om een grootschalig en ambitieus langetermijn energierenovatieprogramma voor het Vlaamse woningenbestand uit te werken. In het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2006-2012, goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 juli 2006, werd een haalbaarheidsonderzoek naar een energierenovatieprogramma voor bestaande woningen aangekondigd om tegen 2020 de energieprestaties van de bestaande woningen substantieel te verbeteren.

In de beleidsbrief Energie 2007 werd voor het Energierenovatieprogramma 2020 volgende operationele doelstelling geformuleerd :
'In 2020 dienen alle woningen over dak- of zoldervloerisolatie te beschikken en ze moeten minstens verbeterd dubbel glas en een energiezuinige verwarming hebben.'

Het VEA diende uit te zoeken met welke instrumentenmix deze doelstelling kan worden gerealiseerd. Het agentschap diende tevens uitvoering te geven aan het uitgetekende stappenplan en de verdere concretisering van de doelstellingen.

Het is belangrijk dat de acties een antwoord geven op de vastgestelde belemmeringen voor energiebesparende investeringen in de bestaande Vlaamse woningen, namelijk :

- optimaal inspelen op de natuurlijke veranderingsmomenten;
- verhogen van de prioriteit;
- wegwerken van de split-incentives;
- verhogen van de kennis bij de belangrijkste partijen;
- wegwerken van specifieke moeilijkheden voor bepaalde doelgroepen.

De acties moeten tevens zo veel mogelijk gericht zijn op de behoeften van een specifieke doelgroep.

In de loop van 2007 en 2008 heeft het agentschap al volgende acties van het korte termijn en zelfs middellangetermijn actieplan opgestart :

er werden convenanten gesloten met een aantal direct betrokken sectoren, namelijk met Bouwunie, VCB, Verbond van de Glasindustrie, Informazout en enkele aardgasleveranciers;

- er werden investeringscalculatoren gelanceerd op www.energiesparen.be waarmee de terugverdientijden van onder andere het plaatsen van dakisolatie, de vervanging van enkel glas en de vervanging van een oude verwarmingsketel kan worden berekend;
- een subsidieregeling werd opgestart voor het toekennen van een premie voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen door een geregistreerd aannemer bij een niet-belastingbetaler;
- een subsidieregeling werd uitgewerkt voor het toekennen vanaf 2009 van een premie voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen door sociale verhuurkantoren;
- een subsidieregeling werd uitgewerkt voor het toekennen vanaf 2009 van een forfaitaire dakisolatiepremie voor woongebouwen;
- een slimme financieringsformule werd uitgewerkt voor de uitvoering van energiebesparende investeringen in het kader van energierenovatiewerken;
- er werden grootschalige communicatiecampagnes aanbesteed ter ondersteuning van de uitvoering van voldoende dakisolatie;
- de actoren van de immobiliënmarkt zoals de notarissen en immobiliënkantoren werden geresponsabiliseerd zodat zij de nodige informatie verspreiden over financiële ondersteuningsmaatregelen voor energiebesparende investeringen aan nieuwe eigenaars van een woning.

In februari 2008 is het proefproject voor het Energierenovatiekrediet gestart, waaraan een 30-tal aannemers van VCB en Bouwunie deelnemen. Het concept slaat niet echt aan. De deelnemende aannemers melden dat vele klanten stellen geen nood te hebben aan een krediet of lening. De federale wetgeving op het consumentenkrediet laat niet toe een mediacampagne op te zetten, zonder dat de Vlaams overheid zich als kredietbemiddelaar laat erkennen. Het VEA bepleit dan ook dat de federale regering de wetgeving op het Consumentenkrediet zou aanpassen voor de financiering van energiebesparende investeringen.

In de loop van 2008 werd ook getracht om syndici via een financiële tegemoetkoming te motiveren om aan de vereniging van mede-eigenaars de uitvoering van energiebesparende maatregelen voor te stellen en de uitvoering ervan te coördineren. Uit het gevoerde overleg is echter gebleken dat er een bijzondere besluitvormingsregeling geldt binnen een vereniging van mede-eigenaars, waardoor het in de praktijk zeer moeilijk blijkt te zijn om de syndicus te belonen om energiebesparende investeringen te laten uitvoeren of de beslissing hiertoe door de vergadering van mede-eigenaars te beïnvloeden. De syndicus mag tevens wettelijk enkel maar een vergoeding ontvangen van de mede-eigenaars zodat een subsidieregeling geen optie meer is.

In 2008 werd de energieconsulentenprojecten van Bouwunie en VCB geëvalueerd. Op basis van deze evaluatie werd beslist de energieconsulentenprojecten in 2009 verder te zetten. Beide beroepsorganisaties engageren zich om via de inzet van een energieconsulent aannemers en installateurs aan te zetten om voor hun klanten de rol van energieadviseur op te nemen. De energieconsulenten organiseren in dit verband ook diverse vormingsinitiatieven.

Op 9 mei 2008 werd door de Vlaamse Regering het besluit tot toekenning van premies voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen in woongebouwen, de zogenaamde premieregeling voor niet-belastingbetalers, definitief goedgekeurd. Het ministerieel besluit tot vastlegging van de nadere regels voor de aanvraag en de toekenning van premies voor het uitvoeren van energiebesparende investeringen in woongebouwen dateert van 6 juni 2008. Er werd uitgegaan van 2000 te behandelen dossiers op jaarbasis (gemiddeld 10 per dag). De premieregeling is een groter succes dan verwacht. Het aantal aanvragen ligt sterk boven de verwachting en liep in december op tot gemiddeld 50 per dag). Het VEA ontving de eerste aanvraag op 13 juni 2008. De volgende tabel toont de evolutie van het aantal aanvragen dat werd ingediend tot eind december 2008.

Maand van indiening	Aantal aanvragen
13 juni - 30 juni 2008	89
Juli 2008	206
Augustus 2008	198
September 2008	272
Oktober 2008	476
November 2008	416
December 2008	895

Opvolgen en handhaven van de energieprestatieregelgeving

OOD-RP 1	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opvolgen en handhaven van de energieprestatie-regelgeving	*Aantal gecontroleerde verslaggevers*	*Eind 2010 is het aantal verslaggevers gecontroleerd die instaan voor minimum 50% van alle EPB-aangiften*

Realisatiegraad : eind 2008 was het aantal verslaggevers gecontroleerd die in 2007 instonden voor 20% van alle EPB-aangiften.

De Vlaamse Regering was ertoe gehouden om tegen 1 januari 2006 de Europese richtlijn van 16 december 2002 betreffende de energieprestaties van gebouwen in een Vlaamse regelgeving om te zetten. Het Energieprestatiedecreet is op 7 mei 2004 bekrachtigd en afgekondigd. Op 11 maart 2005 heeft de Vlaamse Regering het uitvoeringsbesluit met de EPB-eisen definitief goedgekeurd. Op 1 januari 2006 is de Vlaamse energieprestatieregelgeving in werking ge treden.

Aan het Energieprestatiedecreet werden een aantal wijzigingen, vooral administratieve aanpassingen aan de procedures en handhaving, aangebracht. Deze wijzigingen zijn verwerkt in het EPB-decreet van 22 december 2006. Het uitvoeringsbesluit van 11 maart 2005 bleef in 2008 verder van toepassing en legt eisenniveaus voor thermische isolatie en energieprestatie op aan nieuwe gebouwen en aan te renoveren bestaande gebouwen, waarvoor vanaf 1 januari 2006 een stedenbouwkundige vergunning wordt aangevraagd. Omdat naast het behalen van een goed energieprestatieniveau en een goed isolatieniveau ook de binnenluchtkwaliteit belangrijk is, worden minimale ventilatievoorzieningen opgelegd.

Op 24 oktober 2008 heeft de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring gehecht aan het voorontwerp van besluit tot wijziging van het Besluit van de Vlaamse Regering van 11 maart 2005. Na definitieve goedkeuring zal het wijzigingsbesluit de EPB-eisen van de bestaande energieprestatieregelgeving vanaf 2010 strenger maken. De voornaamste wijziging is dat de maximumeis van het E-peil vanaf 1 januari 2010 voor woongebouwen wordt verlaagd van E100 naar E80.

Met de verdere implementatie van de energieprestatieregelgeving gaan verschillende deelprocessen gepaard:

- het uitvoeren van steekproefsgewijze controles;
- het opleggen van administratieve geldboetes;
- verdere uitbouw van de EPB-software;
- verdere uitbouw van de Energieprestatiedatabank;
- sensibiliseren van de bouwactoren en de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren;
- een helpdesk/infodesk organiseren;
- regelmatige evaluatie van de regelgeving in functie van het verder optimaliseren ervan.

- Steekproefsgewijze controles

Het VEA verricht op regelmatige basis in alle Vlaamse provincies steekproefsgewijze controles. Er zijn twee types controles: enerzijds de controle op het (tijdig) indienen van de startverklaring en de EPB-aangifte, anderzijds de waarheidsgetrouwheidscontrole.

Bij het eerste type controle (statuscontrole) wordt er nagegaan of er voor een gestart werk een startverklaring werd ingediend. Voor een gestart werk zonder startverklaring wordt een aanmaning verstuurd. Bij een vaststelling van ingebruikname, wordt een aanmaning verstuurd wanneer de termijn voor het indienen van de EPB-aangifte verstreken is.

Het aantal ingediende startverklaringen steeg in 2008 met 18% tegenover 2007. In 149 gemeenten werd een statuscontrole uitgevoerd. 3655 vergunningen werden gecontroleerd op het indienen van de startverklaring. 1513 bouwplaatsen werden gecontroleerd op de start van de werken en op ingebruikname. Bij 802 dossiers waren de werken begonnen zonder een startverklaring in te dienen. Dit komt neer op 26,61% van de gecontroleerde vergunningsdossiers. In 2007 lag dit nog op 35%. Voor dossiers zonder startverklaring werd een herinnering en indien nodig een aanmaning verstuurd.

EPB-aangiften moeten binnen een decretaal vastgelegde periode worden ingediend. Deze bedraagt 12 maanden na ingebruikname voor vergunningsaanvragen van 2006 en 6 maanden na ingebruikname voor vergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2007.

251 dossiers werden gecontroleerd op het tijdig indienen van de EPB-aangifte. Er werden 22 aanmaningen verzonden.

De waarheidsgetrouwheidscontroles beogen een kwaliteitscontrole op het werk van de verslaggevers. De focus van die controles ligt in een eerste fase op een controle van de bedrijven die zich specialiseren in EPB-verslaggeving en de grote bouwfirma's. De controleurs bezoeken de werf tijdens de uitvoering of het gebouw na de ingebruikname. Nadien vergelijkt de controleur zijn vaststellingen met de gegevens opgenomen in de EPB-aangifte.

Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
2006	773	419	1303	805	964	4064
2007	4354	2480	5365	3039	4103	19.341
2008	5898	3198	6010	3811	4850	23.767

Tabel 1 - aantal ingediende startverklaringen

Jaar	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Totaal
2007	233	92	429	142	222	1118
2008	2209	1117	2588	1452	1779	9145

Tabel 2 - aantal ingediende EPB-aangiften

Aantal ingediende startverklaringen per verslaggever	Aantal verslaggevers	% ingediende startverklaringen
<50	2255	32,64%
50 – 99	107	15,26%
>100	113	52,10%

Tabel 3 - activiteitsgraad van de verslaggevers

Er waren eind 2008 3506 verslaggevers geregistreerd. 2475 verslaggevers hadden minimum één startverklaring ingediend. Een kleine groep van 220 verslaggevers (9%) stond in voor 2/3 van alle ingediende startverklaringen.

106 berekeningen van EPB-aangiftes werden nagezien op fouten door de verslaggevers. Bij 20 verslaggevers werd niet enkel de berekening gecontroleerd, maar werd ook een vergelijking opgemaakt tussen de vaststellingen op de bouwplaats door een controleur en wat de verslaggever rapporteert in de EPB-aangifte. De verslaggevers kregen een brief met de gemaakte fouten en werden aangemaand om deze fouten in hun dossiers recht te zetten. De gecontroleerde verslaggevers stonden in voor 20% van de in 2007 ingediende EPB-aangiften.

235 bouwplaatsen werden bezocht door een controleur. Bij 177 bouwplaatsen konden vaststellingen gedaan worden met het oog op een vergelijking met de EPB-aangifte.

- Het opleggen van administratieve geldboetes

Het VEA legt administratieve geldboetes op voorzien in het EPB-decreet. Er zijn drie situaties waarin administratieve geldboetes opgelegd worden. Voor het opleggen van de boete wordt de kans geboden om op een hoorzitting de tegenargumenten kenbaar te maken.

Er wordt een administratieve geldboete opgelegd aan de aangifteplichtige wanneer hij de procedures niet volgt. Bij het niet indienen van de startverklaring bedraagt de boete 250 euro. Bij het niet indienen van de EPB-aangifte bedraagt de boete 250 euro + 1 euro per m³ nieuw gecreëerd beschermd volume.

In 68 dossiers werd er niet gereageerd op de aanmaning voor het indienen van de startverklaring. De aangifteplichtigen van deze werken werden uitgenodigd op een hoorzitting.

Een tweede type boete wordt opgelegd aan de aangifteplichtige wanneer zijn project niet voldoet aan de EPB-eisen. Het bedrag van de boete is evenredig met de mate waarin de eis overschreden wordt.

Tot 31/12/2008 werden 708 unieke EPB-aangiften ingediend die niet voldoen aan de EPB-eisen en waarvoor de bouwheer al in 2008 werd of in 2009 zal worden uitgenodigd voor een hoorzitting. Deze aangiften voldoen niet aan een of meerdere van de EPB-eisen:

- 89% voldoet niet aan de ventilatie-eisen;
- 28% voldoet niet aan de eis op de thermische isolatie van de constructie-elementen (Umax/Rmin);
- 9 EPB-aangiftes aangevraagd na 1/01/2007 voldoen niet aan het E-peil;
- 8 EPB-aangiftes aangevraagd na 1/01/2007 voldoen niet aan het K-peil;
- 23 EPB-aangiftes aangevraagd in 2006 voldoen niet aan K-peil of E-peil.

Voor 227 EPB-aangiften vond in 2008 een hoorzitting plaats. 481 EPB-aangiften werden nog niet behandeld. Voor 22 van de 481 is een nieuwe EPB-aangifte nodig omwille van fouten gemaakt door de verslaggever.

Daarnaast worden boetes opgelegd wanneer uit een controle blijkt dat de verslaggever in de EPB-aangifte geen waarheidsgetrouwe rapportering van de as-buildsituatie weergeeft.

Twee verslaggevers reageerden niet op de aanmaning om fouten recht te zetten. De hoorzitting vond plaats op 22 januari 2009.

- Verdere uitbouw van de EPB-software

In 2004 werd gestart met de ontwikkeling van een EPB-software. In maart 2006 werd de eerste officiële 1.0 versie gratis verspreid via www.energiesparen.be. In april 2007 werd de EPB-software 1.1 verspreid waarmee het xml-bericht van de EPB-aangifte kan worden gegenereerd. In juli 2008 werd de versie 1.2 uitgebracht die er vooral op gericht is de gebruiksvriendelijkheid van de software te vergroten.

De software wordt verder ontwikkeld met jaarlijks een nieuwe release waarin extra functionaliteiten zijn opgenomen.

- Ontwikkeling en verdere uitbouw van de EPB-software en de Energieprestatiedatabank

Eind 2005 is EDS-Telindus gestart met de ontwikkeling van de Energieprestatiedatabank. Deze databank maakt de elektronische indiening van de startverklaring en de EPB-aangifte mogelijk. De Energieprestatiedatabank bestaat uit drie onderdelen: een centrale databank waar alle gegevens opgeslagen worden, een front-office applicatie en een back-office applicatie.

Via de front-office webapplicatie versturen de gemeenten maandelijks een xml-bericht met de vergunningen. De verslaggevers vullen sinds maart 2006 via een webapplicatie de startverklaring in en krijgen, na het verzenden, een pdf van het formulier terug. Sinds april 2007 kunnen de verslaggevers de xml van de EPB-aangifte indienen. Na verwerking door de databank, krijgen zij een pdf van de formulieren, waaronder het energieprestatiecertificaat bouw, terug.

In de back-office kan het VEA alle dossiers beheren en controleren. De vaststellingen van het VEA worden in de toepassing bewaard. Het systeem beheert de proces flows van controle en handhaving met bijhorende correspondentie. In juli 2008 werd de eerste gedeeltelijke versie van de back-office opgeleverd.

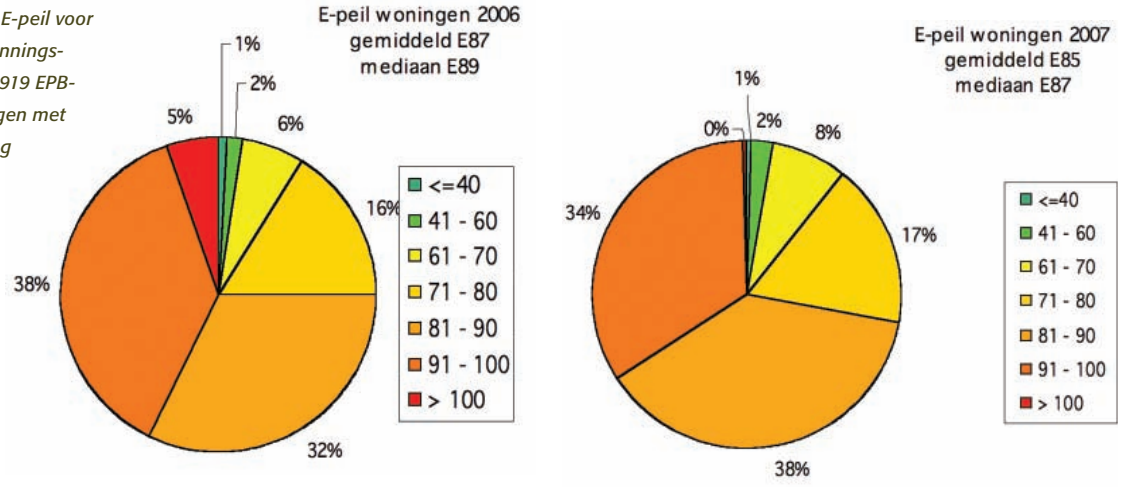
Vanuit verschillende beleidsdomeinen kwam de vraag om de gegevens betreffende de energieprestatie van gebouwen te ontsluiten. In 2008 werd daarom het project "webservice energieprestatie" opgestart. Een belangrijk aspect hierbij is het koppelen van de energieprestatiegegevens aan andere authentieke bronnen.

- Sensibiliseren van de bouwactoren en de gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren

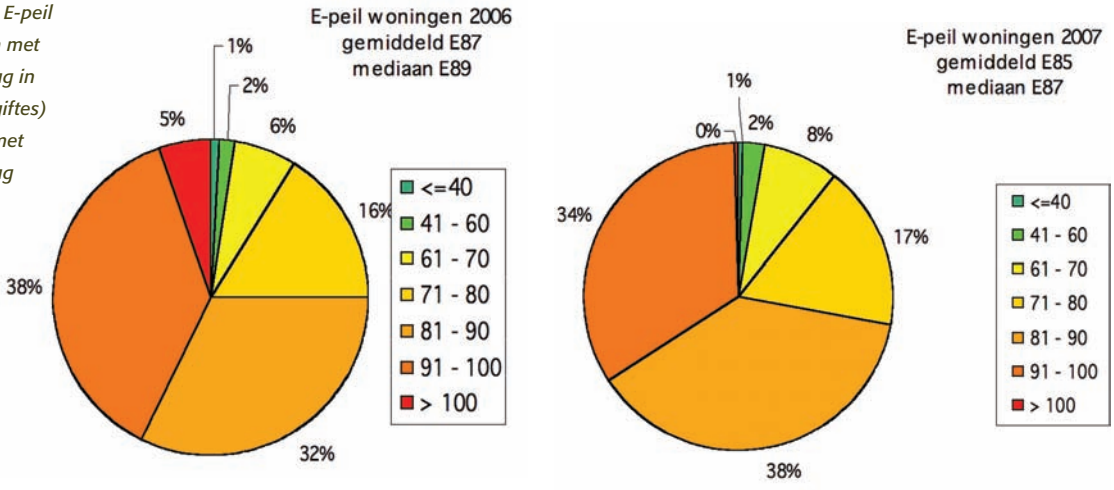
De energieprestatieregelgeving heeft al een duidelijke positieve invloed gehad op het maatschappelijk draagvlak voor energiezuiniger bouwen. Er wordt meer en meer beseft dat minder energieverbruik minder uitstoot van schadelijke stoffen betekent en dat de meerkosten op relatief korte termijn worden teruggewonnen door een aanzienlijke vermindering van de verwarmingskosten. De bouwheer wordt zich ook meer bewust van de meerwaarde van de optimale energieprestaties voor zijn woning. Energiezuinig bouwen gaat immers ook gepaard met een comfortverbetering.

De verdere doorzetting van deze positieve trend moet nog een hele tijd worden ondersteund met communicatiecampagnes naar de verschillende doelgroepen (bouwheren, architecten, aannemers, lokale besturen). Hierbij zal ook de aandacht gevestigd worden op het verstrengen van de EPB-eisen voor vergunningen met aanvraag vanaf 1 januari 2010. Het betreft een zeer uiteenlopende mix van initiatieven : algemene informatiebrochures, specifieke webpagina's, informatiesessies voor de verslaggevers, opleidingen, artikelen, aanwezigheid op bouwbeurzen, mediacampagnes, ...

Figuur 1 *gemiddeld E-peil voor woningen met vergunningsaanvraag in 2006 (3919 EPB-aangiftes) en woningen met vergunningsaanvraag in 2007 (1370 EPB-aangiftes)*

Figuur 2 *gemiddeld E-peil voor appartementen met vergunningsaanvraag in 2006 (917 EPB-aangiftes) en appartementen met vergunningsaanvraag in 2007 (139 EPB-aangiftes)*

- Een helpdesk/infodesk organiseren

Bouwheren, architecten en verslaggevers kunnen per email en telefonisch bij het VEA terecht met vragen over de energieprestatieregelgeving. Dagelijks worden een twintigtal vragen gesteld per telefoon. Per maand worden gemiddeld 400 vragen gesteld via email.

- Regelmatige evaluatie van de regelgeving in functie van het verder optimaliseren ervan.

Het EPB-decreet legt een tweejaarlijkse evaluatie van de energieprestatieregelgeving op. Deze evaluatie omvat de EPB-eisen, de berekeningsmethodiek, de procedures en de administratieve lasten.

In dit kader dient het agentschap verschillende studieopdrachten te coördineren, enquêtes uit te voeren en een uitgebreid overleg met de betrokken actoren (architecten, ingenieurs, aannemers, gemeenten) te organiseren.

In mei 2008 rondde het VEA de eerste evaluatie van de energieprestatieregelgeving af. Deze evaluatie heeft geleid tot de opmaak van een voorontwerp van wijzigingsdecreet en een voorontwerp van wijzigingsbesluit. De Vlaamse Regering heeft op 24 oktober 2008 haar principiële goedkeuring gehecht aan de voorgelegde voorontwerpen.

Beoordelen van de REG-actieplannen en -rapporten van de elektriciteitsdistributienetbeheerders

OOD-RP 2	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Beoordelen REG-actieplannen en –rapporten van de elektriciteits-distributienetbeheerders	*Aantal plannen en rapporten die binnen de wettelijk voorziene termijn worden beoordeeld in verhouding tot het aantal ingediende plannen en rapporten*	*100%*

Realisatiegraad 2008 : 100%

Het Elektriciteitsdecreet voorziet dat de Vlaamse Regering aan de netbeheerders en leveranciers, via het systeem van openbaredienstverplichtingen, de uitvoering van REG-acties kan opleggen.

In het besluit van de Vlaamse Regering inzake de openbaredienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik worden deze verplichtingen verduidelijkt. In dit besluit worden onder andere actie- en resultaatsverplichtingen opgelegd aan de elektriciteitsdistributienetbeheerders.

De resultaatsverplichting voor de netbeheerders houdt in dat zij jaarlijks bij hun eindafnemers een primaire energiebesparing moeten realiseren ten opzichte van het aantal kWh dat twee jaar eerder (n-2) werd geleverd.

Het VEA is de centrale actor bij de implementatie van deze regelgeving (opstellen en actualisatie van het beoordelingskader voor de voorgestelde REG-acties; beoordelen van de ontwerpen van REG-actieplannen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders; evaluatie van de uitvoeringsrapporten - controle resultaatsverplichting; opmaak van een globaal evaluatieverslag; opvolging van de actieverplichtingen van de elektriciteitsdistributienetbeheerders; communicatie en sensibilisering over REG-premies).

Uit de REG-rapporten die door de netbeheerders werden ingediend in 2008, over het actiejaar 2007, bleek dat er in totaal 82.417 huishoudelijke premies werden uitbetaald en 4.563 niet-huishoudelijke premies, goed voor een totaal premiebudget van 25,4 miljoen euro. Er werd ongeveer 1.258 GWh primaire energie bespaard, of 1,8 keer de laagspanningsdoelstelling en 2,6 keer de opgelegde hoogspanningsdoelstelling.

Voor wat betreft de acties die in het Energierenovatieprogramma 2020 als prioritair worden beschouwd, werden 8.861 dakisolatiepremies uitgekeerd, 21.227 premies voor condensatieketels ter vervanging van een oude ketel en 24.835 premies voor de vervanging van enkele beglazing door hoogrendementsbeglazing.

Beoordelen van aanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen

OOD-RP 3	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Beoordelen van aanvragen van bedrijven voor een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen	*Beoordelingstermijn van de aanvragen die volledig zijn*	*Minimum 90% van de ingediende aanvragen is minder dan 65 werkdagen in behandeling*

Realisatiegraad 2008 : 90,5% van de (volledige) aanvragen was minder dan 65 werkdagen (90 kalenderdagen) in behandeling.

Artikel 69 van het Wetboek Inkomstenbelastingen (W.I.B.) biedt bedrijven de mogelijkheid hun belastbare winst te verminderen met een verhoogde investeringsaftrek voor energiebesparende investeringen. De aftrek wordt verricht op de winst van het belastbaar tijdperk tijdens hetwelk de activa zijn verkregen of tot stand zijn gebracht. Voor de energiebesparende investeringen uitgevoerd tijdens het belastbaar tijdperk dat aan aanslagjaar 2009 (inkomsten 2008) verbonden is, is er een verhoogde aftrek van 13,5%.
Het VEA levert het attest af dat bij de belastingsaangifte moet worden gevoegd.

De aanvraag moet uiterlijk 3 maanden na het afsluiten van het boekjaar bij het VEA worden ingediend. Meer dan 70% van de aanvragen worden in de laatst week van de maand maart ingediend. 92% van de (volledige) aanvragen die ingediend waren in de maand maart waren binnen de 65 werkdagen (eind juli) afgehandeld.

Het aantal behandelde aanvragen kent de laatste jaren een forse groei. Het VEA heeft in 2008 590 attesten voor een verhoogde investeringsaftrek afgeleverd (2007: 493; 2004: 209).

Actualiseren van de lijst van milieu- en energietechnologieën in het kader van de ecologiepremie

OOD-RP 4	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Actualiseren van de lijst van milieu- en energietechnologieën in het kader van de ecologiepremie	*Beschikbaarheid geactualiseerde lijst*	*Lijst is beschikbaar voor de lancering van de volgende call*

Realisatiegraad 2008 : lijst was beschikbaar voor de lancering van de calls die in 2008 werden gelanceerd.

Met de beslissing van de Vlaamse Regering van 16 mei 2007 is de nieuwe regelgeving voor de ecologiepremie met een gesloten budgettaire enveloppe volgens een call-systeem goedgekeurd. Om een ecologiepremie te kunnen krijgen, dienen de investeringen vermeld te zijn op een limitatieve technologieënlijst (LTL). Bovendien krijgt elke technologie op de lijst een score om de aanvragen (investeringen) te kunnen rangschikken.

Er wordt enkel een subsidie verleend aan de best scorende technologieën tot het budget van de call op is (in 2008 25 miljoen euro per call). Er worden maximaal 3 calls per jaar voorzien.

Op 16 januari 2009 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan een wijziging van de ecologiepremieregeling en een verhoging van het beschikbare budget van 75 miljoen euro naar 120 miljoen euro (40 miljoen euro per call).

Het VEA legt in samenwerking met het kenniscentrum BBT/EMIS (ondergebracht bij de VITO) vóór de lancering van elke call de lijst van in aanmerking komende technologieën met hun respectievelijke scores voor aan het agentschap Economie.

Er werd in 2008 een call gelanceerd op 4 januari, 20 mei en 17 september. De technologieënlijsten werden door het VEA aan het Agentschap Economie voorgelegd op respectievelijk 10 december 2007, 18 april 2008 en 6 augustus 2008. Iedere lijst bevatte ongeveer 130 technologieën.

Beoordelen van de energieplannen en energiestudies in het kader van het besluit Energieplanning

OOD-RP 5	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Beoordelen van de energieplannen en energiestudies in het kader van het besluit Energieplanning	*Aantal plannen en studies die binnen de wettelijk voorziene termijn worden beoordeeld in verhouding tot het aantal ingediende plannen en studies*	*100%*

Realisatiegraad 2008 : 100%

Het besluit Energieplanning is in werking getreden op 16 oktober 2004.
Belangrijk in dit besluit is het onderscheid tussen (de procedure en behandeling van) de energieplannen en energiestudies. Een energiestudie dient bij de vergunningsaanvraag gevoegd te worden (voor nieuwe inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ en veranderingen aan inrichtingen met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ). De energiestudie moet aantonen dat de betrokken inrichting op een energie-efficiënte wijze zal worden geëxploiteerd. Het VEA beoordeelt de ingediende energiestudies binnen de vergunningsprocedure.

Een bestaande inrichting met een jaarlijks energieverbruik van minstens 0,1 PJ moet bij de aanvraag tot hernieuwing van de milieuvergunning een energieplan voegen. Het VEA beoordeelt deze plannen binnen de vergunningsprocedure.

Een (bestaande) inrichting met een jaarlijks energieverbruik van meer dan 0,5 PJ moet sinds 1 juli 2005 in het bezit zijn van een conform verklaard energieplan (onafhankelijk van een milieuvergunningsprocedure). De conform verklaring van deze energieplannen gebeurt door het VEA.
De energiestudies en de energieplannen moeten worden opgesteld door een energiedeskundige die aanvaard is door het VEA.

In 2008 heeft het VEA in totaal 49 deskundigen aanvaard. Er werden 22 energiestudies en 2 energieplannen beoordeeld in het kader van een advies aan de Provinciale Milieuvergunningscommissie. Daarnaast werden nog 33 adviezen verleend over dossiers waar geen afzonderlijk energieplan of -studie vereist was. Tenslotte werd er 1 plan conform verklaard (actualisatie).

De inrichtingen die over een energieplan moeten beschikken, dienen tevens in een welomschreven tijdsspanne de rendabele investeringen uit te voeren met een interne rentevoet van minstens 15% na belastingen. De basis hiervoor werd gelegd in het decreet van 2 april 2004 tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen in het Vlaamse Gewest door het bevorderen van het rationeel energiegebruik, het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en de toepassing van flexibiliteitsmechanismen uit het Protocol van Kyoto. Dit decreet voorziet tevens dat vanaf 2008 om de vier jaar de definitie van rendabele investeringen dient te worden geëvalueerd en eventueel opnieuw te worden vastgelegd door de Vlaamse Regering. Op voorstel van het agentschap heeft de Vlaamse Regering op 5 december 2008 beslist de bestaande interne rentevoet na belastingen te behouden.

In 2008 werden in overleg met de betrokken actoren (VEA, Verificatiebureau, departement LNE – afdeling Milieuvergunningen, departement LNE – dienst Lucht en Klimaat) de wenselijke aanpassingen aan het besluit Energieplanning geïnventariseerd en mogelijke oplossingen besproken. Op basis van deze inventaris is beslist dat zich op korte termijn geen wijzigingsbesluit opdringt.

Foto: Hugo Vanderwegen

Advisering van de dossiers in het kader van het thema energie van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten en de provincies

OOD-RP 6	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Advisering van de dossiers in het kader van het thema energie van de nieuwe amenwerkingsovereenkomst met de gemeenten en de provincies	*Aantal dossiers die binnen de wettelijk voorziene termijn worden geadviseerd in verhouding tot het aantal ingediende dossiers*	*100%*

Realisatiegraad 2008 : 100%

Op 28 mei 2004 keurde de Vlaamse Regering de samenwerkingsovereenkomst 2005-2007 goed. Gemeenten kunnen ieder jaar beslissen om in deze samenwerkingsovereenkomst in te stappen en een overeenkomst te sluiten. De ondertekening van de overeenkomst dient te gebeuren voor 1 april van het betreffende jaar. De overeenkomst wordt dan van kracht op 1 januari van het jaar waarin de gemeente de overeenkomst ondertekent. De gemeente dient bij de ondertekening aan te geven welke ambitieniveaus ze per thema wil behalen. Als de gemeente in de loop van de volgende jaren haar ambitieniveau wil bijstellen, dan kan dat.
Sinds de start van de samenwerkingsovereenkomst "Milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling" is het aantal intekeningen voor het thema energie gestegen van 171 deelnemende gemeenten tot 209 in 2007.

Teneinde zoveel mogelijk gemeenten mee te krijgen, wordt werk gemaakt van een verregaande ondersteuning van de lokale overheden bij de uitvoering van het thema energie. Lokale overheden kunnen bij het VEA terecht voor advies bij de uitvoering van het thema.

Eind 2007 is het werkingskader voor de volgende samenwerkingsovereenkomst vastgelegd. In 2008 heeft het VEA binnen de vooropgestelde timing de beoordeling van de ingediende dossiers afgerond. De handleiding voor ondersteuning van de lokale besturen met betrekking tot het thema energie werd op 22 september doorgestuurd naar het departement LNE.

Opvolgen van energiebeleidsovereenkomsten in verband met energie-efficiëntie (Benchmarking- en Auditconvenant)

OOD-RP 4	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opvolgen van energie-beleids-overeenkomsten in verband met energie-efficiëntie (Benchmarking- en Auditconvenant)	*Rapporteringstermijn voor beleidsrelevante aandachtspunten*	*Binnen de vijf werkdagen na kennisname, zijn de beleidsrelevante aandachtspunten gerapporteerd*

Realisatiegraad 2008 : 100%

Het Benchmarkingconvenant is door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 19 november 2002 en loopt tot eind 2012. Uiterlijk 1 april 2011 dient in overleg getreden te worden over de voortzetting ervan. Het Auditconvenant is door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 10 juni 2005 en loopt tot 10 december 2013. Voor dit convenant dient uiterlijk op 10 december 2012 in overleg getreden te worden over de voortzetting ervan.

De doelgroep van het Benchmarkingconvenant zijn de vestigingen met een jaarlijks primair energiegebruik van minstens 0,5 PJ, aangevuld met de vestigingen die onder de Europese richtlijn van verhandelbare emissierechten vallen. Voor het Auditconvenant situeert de doelgroep zich bij de vestigingen met een lager energiegebruik maar die toch een niveau bereiken van minstens 0,1 PJ per jaar.

Door toe te treden tot het Benchmarkingconvenant zijn de bedrijven de resultaatsverplichting aangegaan om zo snel mogelijk, doch tegen ten laatste 2012, de energie-efficiëntie van hun procesinstallaties op wereldtopniveau

te brengen en/of te behouden. Ondernemingen van het Auditconvenant brengen hun energiebesparingspotentieel in kaart en gaan daarbij de middelenverbintenis aan dat zij alle economisch verantwoorde energiebesparende maatregelen, gedefinieerd in het convenant, zullen uitvoeren.

Het doel van de convenanten is telkens een win-winsituatie na te streven voor de bedrijven en de overheid. Als tegenprestatie voor de inspanningen van de bedrijven garandeert de Vlaamse overheid dat zij geen bijkomende maatregelen aan de bedrijven zal opleggen op gebied van rationeel energiegebruik of CO_2-emissies. In het bijzonder geldt dit voor taksen of emissieplafonds. Verder zal ze alles in het werk stellen om voor de convenantbedrijven vrijstelling te verkrijgen van bijkomende Belgische of Europese maatregelen.

In 2008 maakten 180 vestigingen deel uit van het Benchmarkingconvenant en meer dan 230 van het Auditconvenant. Samen vertegenwoordigen zij 93% van het industrieel energiegebruik of van de CO_2-emissies van de Vlaamse industrie.

Parallel met de convenanten werd een onafhankelijk Verificatiebureau opgezet dat een belangrijke rol speelt bij de objectieve monitoring van de uitvoering van de verplichtingen die werden aangegaan door de bedrijven.

De globale uitvoering van elk van de convenanten wordt aangestuurd en begeleid door respectievelijk de Commissie Benchmarking en de Auditcommissie. Deze commissies bestaan telkens uit vertegenwoordigers van de contracterende partijen, namelijk de overheid en de industrie.

Het VEA ondersteunt de implementatie van de convenanten via :

- de vertegenwoordiging van de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid in de Commissie Benchmarking en de Auditommissie;
- deelname aan verschillende werkgroepen van de Commissie Benchmarking en de Auditommissie;
- inhoudelijke bijdrage aan het jaarverslag van zowel de Commissie Benchmarking als van de Auditcomissie en de voorlegging ervan aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement;
- inhoudelijke bijdrage aan het vierjaarlijkse evaluatieverslag van de Commissie Benchmarking en de voorlegging ervan aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement.

Het VEA vertegenwoordigt niet alleen de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid, maar coördineert ook de standpuntbepaling tussen de verschillende ministeriële vertegenwoordigers (nl. van de Vlaamse ministers, respectievelijk bevoegd voor Energie, Leefmilieu en Economie) binnen de Commissie Benchmarking en de Auditcommissie.

Het VEA staat in voor een continue feedback aan het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor het energiebeleid, in elk geval voor wat betreft alle beleidsrelevante punten.

Op 12 december 2008 werd aan de Vlaamse Regering het jaarverslag 2007 van de Commissie Benchmarking inzake de uitvoering van het Benchmarkingconvenant voorgelegd.

Op 10 juli 2008 werd aan de Vlaamse Regering het Jaarverslag 2007 van de Auditcommissie inzake de uitvoering van het Auditconvenant voorgelegd.

Beide convenanten voldeden in 2008 aan de vooropgestelde verwachtingen.

Uitvoeren van de erkenningsregeling voor energiedeskundigen voor energieaudits in woningen

OOD-RP 8	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitvoeren van de erkenningsregeling voor energiedeskundigen voor energieaudits in woningen	*Aantal aanvragen die binnen de wettelijk voorziene termijn worden behandeld in verhouding tot het aantal ingediende aanvragen*	*100%*

Realisatiegraad 2008 : 100%

In de Vlaamse woningen zijn door de gezinnen nog belangrijke energiebesparingen te realiseren. Eén van de instrumenten om het energiegebruik in woningen te verminderen, is het uitvoeren van een energieaudit. In de eerste plaats wordt met zo een energieaudit uitgezocht waar de grote energievreters zich bevinden. Zodra die bekend zijn, wordt gezocht naar maatregelen en oplossingen om het energieverbruik terug te schroeven. Een

energieaudit geeft met andere woorden antwoord op de vragen waar, hoeveel en op welke manier energie in de woning kan worden bespaard. In vele gevallen zal blijken dat met een beperkte investering een belangrijke energiebesparing kan worden gerealiseerd.
Het uitvoeren van een dergelijke energieaudit vereist de nodige technische expertise. Daarom heeft het VEA een erkenningsregeling uitgewerkt voor energiedeskundigen die deze energieaudits voor woningen mogen uitvoeren. Zo kan worden verzekerd dat het geleverde advies correct en betrouwbaar is.

De door het VEA erkende energiedeskundigen kunnen een factuur afleveren die recht geeft op een fiscale premie. De kostprijs van de energieaudit voor een woning wordt aldus voor een groot deel gefinancierd door de overheid.

De initiële erkenningsregeling werd op 17 juni 2005 goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Met het besluit van 11 januari 2008 werd deze regelgeving opgeheven. De erkende energiedeskundigen die energieaudits voor woningen mogen uitvoeren, zijn omgevormd tot energiedeskundige type B.

De lijst met erkende energiedeskundigen type B wordt gepubliceerd op www.energiesparen.be. Eind 2008 waren er 1085 erkende energiedeskundigen type B. In 2008 werden 472 erkenningen afgeleverd.

Vanaf 17 juni 2008 kunnen de energiedeskundigen type B zich elektronisch registreren. De erkenningsregeling werd aldus volledig geautomatiseerd.

Opvragen, controleren en consolideren van de afname- en productiegegevens

OOD-RP 9	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opvragen, controleren en consolideren van de afname- en productiegegevens	*Beschikbaarheid energierapporten (definitief inzake jaar N-2, voorlopig inzake N-1)*	*Tegen 30 september van elk jaar N*

Realisatiegraad 2008 : het definitief energierapport 2006 en het voorlopig energierapport 2007 waren op 27 juni beschikbaar.

Voor de voorbereiding en de opvolging van het energiebeleid heeft de Vlaamse overheid nood aan betrouwbare gegevens inzake de energieproductie en het -verbruik per sector. Ook de inventaris van broeikasgasemissies, een verplichting onder het Kyotoprotocol, steunt op deze gegevens. De inventarisatie van het energieverbruik gebeurt ook ten dienste van de ondernemingen en huishoudens opdat zij hun eigen energieverbruik en -intensiteit zouden kunnen benchmarken met de gemiddelde waarden in hun sector.

Op 14 juli 2004 heeft de Vlaamse Regering het uitvoeringsbesluit betreffende het rapporteren van afname- en productiegegevens door de netbeheerders, de brandstofleveranciers, de exploitanten van warmtekracht-, hernieuwbare energie- en zelfopwekkingsinstallaties goedgekeurd. Het ministerieel besluit van 23 februari 2005 legt de sectorindelingen, de rapporteringswijze en de eisen inzake accuraatheid, volledigheid en consistentie vast. Jaarlijks dienen de rapporteringsplichtigen tegen 1 mei gegevens aan het VEA te bezorgen.

Daarnaast zijn er nog diverse andere bronnen waaruit energieverbruiks- en energieproductiegegevens worden geput : de tweejaarlijkse REG-enquête van het VEA bij 1000 gezinnen, de monitoringrapporten van de convenantbedrijven, de emissiejaarverslagen, de groenestroom- en WKK-certificatendossiers, federale petroleumstatistieken, transportmodellen,... .

Na controle op accuraatheid en consistentie worden de gegevens verwerkt in een jaarlijks Vlaams energierapport. De Vlaamse Instelling voor het Technologisch Onderzoek (VITO) werd hiermee belast in het kader van hun referentieopdracht BBT/EMIS. De opmaak van het energierapport wordt begeleid door een gebruikerscomité, onder het voorzitterschap van het VEA.

De beschikbare energierapporten worden gepubliceerd op www.emis.vito.be.

Een besluit tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 juli 2004 werd op 24 oktober 2008 principieel goedgekeurd. Deze wijziging voert een aantal administratieve verduidelijkingen en vereenvoudigingen door. Het samenwerkingsakkoord inzake gegevensuitwisseling met de VREG voor onder andere groenestroom- en WKK-gegevens maakt de rapportering van een groot aantal exploitanten van decentrale productie-installaties overbodig. De Vlaamse regelgeving wordt consistent gemaakt met de bepalingen in de recente Waalse regelgeving ten gunste van ondernemingen (bv. netbeheerders) die in beide gewesten actief zijn.

Opmaken van een gemeenschappelijk werkprogramma voor de energieconsulenten van de interprofessionele organisaties en het agentschap Ondernemen

OOD-RP 10	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Opmaken van een gemeenschappelijk werkprogramma voor de energieconsulenten van de interprofessionele organisaties en het VLAO	*Beschikbaarheid gemeenschappelijk werkprogramma voor het jaar N+1*	*Tegen 31 december van elk jaar N*

Realisatiegraad 2008 : het gemeenschappelijk werkprogramma voor 2009 werd op de stuurgroep van 16 oktober vastgelegd

In het kader van de Vlaamse Klimaatconferentie en de daaraan vooraf gegane omgevingsanalyse is vastgesteld dat er in de groep van de kleine energieverbruikende bedrijven nog een besparingspotentieel te realiseren valt.

Een algemene vaststelling is dat de bestaande maatregelen (convenanten, ecologiepremie, verhoogde fiscale aftrek, besluit Energieplanning, premies netbeheerders) zich vooral richten op de grote en middelgrote ondernemingen of onvoldoende benut worden door de kleinere bedrijven. Voor deze bedrijven is energiezorg minder een aandachtspunt dan voor bedrijven waarvoor de energiekost een substantieel aandeel van de kostenstructuur vertegenwoordigt.

In de sectoren bestaat er niet zozeer een gebrek aan kennis, tenzij over een aantal specifieke
processen, maar vooral een gebrek aan middelen en instrumenten om kennis en advies te verspreiden of te introduceren bij de kleinere bedrijven.

Voor deze grote groep van bedrijven wordt vanaf 2006 voorzien in een extra externe ondersteuning en begeleiding via de interprofessionele organisaties. De financiële steun van de Vlaamse Regering stelt deze organisaties in staat om gedurende een impulsperiode een grote groep van bedrijven actief bij te staan bij de opmaak van hun energie-efficiëntieplannen.

In opdracht van de Vlaamse overheid wordt momenteel ook een structurele ondersteuning op het gebied van energieadvies aangeboden door het Agentschap Ondernemen (ex-VLAO). Het Agentschap Ondernemen stelde in 2008 5 accountmanagers energie tewerk, één per provincie. Eind 2008 traden 3 bijkomende accountmanagers energie in dienst, in het kader van een EFRO-project.

Er zijn momenteel in totaal een 12-tal energieconsulenten en accountmanagers energie actief. Het VEA heeft als taak de werkprogramma's van deze energieconsulenten op te volgen en op mekaar af te stemmen zodat het energiebesparingspotentieel van de doelgroep maximaal wordt benut. Het VEA organiseert op jaarbasis een 4-tal stuurgroepvergaderingen. Jaarlijks wordt een gezamenlijke activiteit georganiseerd. Verder coördineert het agentschap gezamenlijke projecten van de energieconsulenten.

De verschillende energieconsulenten besteden een groot deel van hun tijd aan de uitvoering van energieaudits bij bedrijven en hanteren daarvoor een eigen auditschema. Ondertussen werd de vaststelling gemaakt dat een (gratis) audit hoge verwachtingen bij de onderneming creëert en daardoor tijdsintensief is. Het blijkt ook zeer moeilijk van de bedrijven de basisinformatie te verkrijgen die noodzakelijk is om op een efficiënte manier een audit uit te voeren. Heel wat KMO's doen immers nog helemaal niet aan energiebeheer (het geheel van handelingen die ondernomen worden om het energiegebruik te meten, te analyseren, te verminderen en op te volgen). Teneinde de efficiënte uitvoering van energieaudits door de energieconsulenten te optimaliseren en de verzameling van energiegegevens door de bedrijven te stimuleren, werd het nuttig geacht voor KMO's een online zelfscan inzake energiebeheer te ontwikkelen. Het concept van deze zelfscan is in 2008 ontwikkeld en de webapplicatie zal in april 2009 officieel worden gelanceerd.

De projectsubsidie voor het energieconsulentenproject van de Boerenbond loopt tot 16 maart 2009. De Boerenbond diende begin december 2008 een aanvraag in voor de verderzetting van het project tot eind juni 2010. De projectsubsidie voor het project van VOKA loopt tot 30 juni 2009. De projectsubsidie voor het UNIZO-project loopt tot 31 oktober 2009.

Het gemeenschappelijk werkprogramma 2009 bestaat uit volgende 2 delen :

- het meewerken aan de bekendmaking en evaluatie van de online zelfscan en de uitbouw van het KMO-luik op www.energiesparen.be;
- het opmaken van een gezamenlijk beleidsadvies over de aanmoediging van energiebesparing en milieuvriendelijke energieopwekking bij KMO's ten behoeve van de volgende Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid.

De milieuvriendelijke energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling verhogen (SOD 2)

Uitwerken, uitvoeren en monitoren van een actieplan groene stroom

OOD-RP 11	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken, uitvoeren en monitoren van een actieplan groene stroom	*Beschikbaarheid actieplan voor het jaar N en volgende jaren*	*Tegen 31 juli van elk jaar N*

Realisatiegraad 2008 : het actieplan werd op 18 juli 2008 aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

De groenestroomproductie kent in Vlaanderen een sterke groei sinds de invoering van het groenestroomcertificatensysteem in 2002.

De prognoses voor 2010 geven aan dat de groenestroomdoelstelling die de Vlaamse Regering zich heeft gesteld, met name 6% van de elektriciteitsleveringen, kan worden gerealiseerd. Teneinde te vermijden dat de realisatie van deze doelstelling van het Regeerakkoord alsnog zou worden doorkruist door onverwachte omstandigheden, heeft de Vlaamse Regering er zich ten aanzien van de sector toe geëngageerd om een aantal ondersteunende maatregelen te nemen die gesignaleerde belemmeringen moeten wegwerken.

Het VEA voert overleg met de betrokken sectoren, onder meer via het Windenergieplatform, het Groenestroomplatform, het PV-platform en het Bio-energieplatform van ODE Vlaanderen, en via Biogas-E.

Op basis van dit overleg en een uitgebreide analyse van de juridische en praktische belemmeringen die zich kunnen voordoen bij het in het Vlaamse Gewest opwekken van groene stroom, heeft het VEA voorstellen voorbereid om op termijn deze belemmeringen ongedaan te maken. Dit actieplan Groene Stroom werd op 8 juli 2005 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

In uitvoering van de beslissing van de Vlaamse Regering van 8 juli 2005 dient jaarlijks gerapporteerd te worden over de resterende knelpunten voor de uitbouw van de groenestroomproductie en wordt beleidsadvies gegeven inzake mogelijke oplossingen.

In het voortgangsverslag milieuvriendelijke energieproductie 2008 dat op 18 juli 2008 aan de Vlaamse Regering werd voorgelegd, werden volgende nieuwe actiepunten voor het bevorderen van de groenestroomproductie opgenomen (tussen haakjes de 'trekkende' entiteit):

1. Opstellen van gebiedsomvattende beleidsvisies voor de inplanting van windturbines voor de provincies Limburg en Vlaams-Brabant en voor de Waaslandhaven (provinciebesturen).
2. Aanpassing planningsplicht voor windturbines in agrarische gebieden (departement RWO).
3. Uitwerken van een kader voor de inplanting van kleine windturbines (VEA).
4. Kader vastleggen voor het verbranden van frituurvetten en –oliën voor de productie van groene energie (OVAM).
5. Eenvoudigere en transparantere procedure om decentraal geproduceerde elektriciteit te leveren via directe lijnen of privé-netten (VREG).
6. Opstellen van een actieplan voor de inpassing van decentrale productie op het elektriciteitsnet (VREG).
7. In het kader van de omzetting van de Europese richtlijn ter bevordering van het energiegebruik uit hernieuwbare energiebronnen langetermijndoelstellingen voor hernieuwbare energiebronnen vastleggen (kabinet – Vlaamse Regering).

Het VEA speelt via het voorzitterschap van de interdepartementale Windwerkgroep een coördinerende rol bij het uitwerken van een kader voor de inplanting van kleine windturbines. De interdepartementale Windwerkgroep is in 2008 8 maal samengekomen. Er werden voor 29 dossiers adviezen opgemaakt, waarvan er 16 kaderden in een vergunningsaanvraag en 13 in een vooronderzoek.

Uitwerken, uitvoeren en monitoren van een actieplan groene warmte

OOD-RP 12	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken, uitvoeren en monitoren van een actieplan groene warmte	*Beschikbaarheid actieplan voor het jaar N en volgende jaren*	*Tegen 31 juli van elk jaar N*

Realisatiegraad 2008 : het actieplan werd op 18 juli 2008 aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

De opwekking van groene warmte kan zowel kleinschalig (warmtepompen, zonneboilers, kleine biomassaketels) als grootschalig (biomassa-installaties) gebeuren.

Het VEA voert overleg met de betrokken sectoren, onder meer via het Warmtepompplatform en Bio-energieplatform van ODE Vlaanderen en het zonneboilerplatform van Belsolar.

Eind 2006 heeft de Vlaamse Regering haar goedkeuring gehecht aan de opstartfinanciering voor de uitbouw van een kwaliteitscentrum voor kleinschalige toepassingen van hernieuwbare energiebronnen, de vzw Quest.

In het kader van de zonneboilersubsidieregeling voor lokale besturen werden in 2008 8 aanvragen goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 49.000 euro (2007 : 18 aanvragen voor een totaal subsidiebedrag van 125.000 euro).

In opdracht van het VEA startte VITO met de berekening van de onrendabele toppen voor de verschillende groene warmte technologieën en met een potentieelraming tot 2020. De voorlopige resultaten werden besproken op 5 vergaderingen van het overlegplatform groene warmte. De eindresultaten worden verwacht tegen eind maart 2009. Op basis van deze studies zal het actieplan groene warmte verder worden uitgewerkt en volgende elementen in kaart brengen :

- de huidige stand van zaken betreffende de groenewarmteproductie in het Vlaamse Gewest;
- de knelpunten voor de valorisatie van groene warmte;
- oplijsting en analyse van de bestaande ondersteuningsmaatregelen om na te gaan of ze op het juiste niveau liggen;
- de bestaande steunmaatregelen en de marktevolutie worden vergeleken met de prognosescenario's die werden uitgewerkt door de VITO;
- voorstellen om de resterende knelpunten op te lossen.

In het voortgangsverslag milieuvriendelijke energieproductie 2008 dat op 18 juli 2008 aan de Vlaamse Regering werd voorgelegd, werden volgende nieuwe actiepunten voor het bevorderen van de groenewarmteproductie opgenomen (tussen haakjes de 'trekkende' entiteit):

1. Onderzoeken van een aanvullend maatregelenpakket voor de ondersteuning van groene warmteproductie (VEA).
2. Garanties van oorsprong voor groene warmte invoeren (VREG).
3. 20% subsidie toekennen voor gemeenten en vzw's voor de plaatsing van micro-WKK en warmtepompen (VEA).
4. Vrijstelling van vergunningsplicht voor kleinschalige pelletketels en –kachels (departement LNE).
5. Verzamelen en beschikbaar stellen van gegevens met betrekking tot het gebruik van warmtepompen in de residentiële sector (VEA).

Op basis van de Europese voorstellen en discussies aangaande de duurzaamheid van biomassa heeft het VEA een actieve rol gespeeld in het tot stand brengen van een Vlaams en Belgisch standpunt. Het Vlaams standpunt legde de klemtoon op:

- Duurzaamheidssystemen worden door Vlaanderen ondersteund.
- Dergelijke systemen moeten Europees/internationaal opgebouwd worden om een werkelijke impact te hebben.
- Er zijn ook zo snel mogelijk duurzaamheidscriteria nodig voor vaste biomassa (vloeibare zijn nu al opgenomen in de richtlijn).
- Een aanvullende opvolging is nodig van minder meetbare gevolgen, zoals impact op voedselprijzen en sociale gevolgen.
- De duurzaamheidscriteria moeten ook toepasbaar zijn voor kleinere ondernemingen.

Uitwerken, uitvoeren en monitoren van een actieplan warmtekrachtkoppeling

OOD-RP 13	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitwerken, uitvoeren en monitoren van een actieplan warmtekrachtkoppeling	*Beschikbaarheid actieplan voor het jaar N en volgende jaren*	*Tegen 31 juli van elk jaar N*

Realisatiegraad 2008 : het actieplan werd op 18 juli 2008 aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

Kwalitatieve warmtekrachtkoppeling wordt gestimuleerd via het WKK-certificatensysteem. Voor de geproduceerde elektriciteit worden WKK-garanties van oorsprong toegekend. In 2006 is een nieuw besluit tot aanpassing van het WKK-certificatenbesluit goedgekeurd, onder meer voor de omzetting van de Europese richtlijn ter bevordering van warmtekrachtkoppeling.

Het VEA voert overleg over de bestaande ondersteuningsmechanismen met de betrokken sectoren, onder meer via het WKK-platform en Bio-WKK-platform van Cogen Vlaanderen. Er wordt jaarlijks een WKK-inventaris opgemaakt. In het kader van een Europese richtlijn moet jaarlijks gerapporteerd worden over de kwalitatieve WKK-productie en om de 4 jaar aangaande het WKK-potentieel.

In het voortgangsverslag milieuvriendelijke energieproductie 2008 dat op 18 juli 2008 aan de Vlaamse Regering werd voorgelegd, werden volgende nieuwe actiepunten voor het bevorderen van de warmtekrachtkoppeling opgenomen (tussen haakjes de 'trekkende' entiteit):

1. 20% subsidie toekennen voor gemeenten en vzw's voor de plaatsing van micro-WKK en warmtepompen (VEA).
2. Onderzoek van de gevolgen van een aanpassing van rekenmethode voor het berekenen van het E-peil voor gebouwen met WKK (VEA ; BIM zal hiervoor een studie laten uitvoeren).

Op 24 oktober 2008 heeft de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring gehecht aan een aanmoedigingspremie voor het installeren van een micro-WKK of een warmtepomp. Vanaf eind 2008 zullen verenigingen en lokale besturen 20% van de investeringskosten voor een micro-WKK-installatie of warmtepomp kunnen recupereren van de Vlaamse overheid. De terugverdientijd voor dit type investeringen daalt hierdoor naar gemiddeld 8 tot 10 jaar. Zo wordt het interessant om ook zwembaden, sporthallen, sociale woningen, scholen en verzorgingsinstellingen energiezuiniger te maken.

Micro-WKK-installaties verbruiken 15 tot 25 % minder brandstof dan wanneer de warmte en elektriciteit afzonderlijk worden opgewekt in goed renderende elektriciteitscentrales en ketels. In Vlaanderen zijn er tot op heden 9 installaties geplaatst. Micro-WKK (<50kWe) kan vooral bij woon- en kantoorgebouwen een inhaalbeweging maken, in het bijzonder bij bestaande gebouwen met een hogere energievraag en een klassiek verwarmingssysteem.

Voldoen aan de evaluatie- en rapporteringsverplichtingen voorgeschreven door de Europese richtlijnen inzake hernieuwbare energie en warmtekrachtkoppeling voor wat betreft de gewestelijke energiebevoegdheden

OOD-RP 14	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Voldoen aan de evaluatie- en rapporteringsverplichtingen voorgeschreven door de Europese richtlijnen inzake HEB en WKK wat betreft de gewestelijke energiebevoegdheden	*Aantal binnen de wettelijke termijnen uitgevoerde verplichtingen in verhouding tot het aantal verplichtingen*	*100%*

Realisatiegraad 2008 : 100%

De **richtlijn 2001/77/EG** ter bevordering van de opwekking van elektriciteit uit hernieuwbare energie houdt een indicatieve doelstelling voor België in om tegen 2010 het aandeel van hernieuwbare energiebronnen in de elektriciteitsconsumptie op 6% te brengen. Daarnaast legt de richtlijn de lidstaten op maatregelen te nemen die het mogelijk maken dergelijke doelstelling te realiseren. In België hebben de gewesten, die bevoegd zijn voor hernieuwbare energie, elk hun eigen doelstellingen en beleid terzake ontwikkeld.

Om de twee jaar moeten de lidstaten een rapport aan de Europese Commissie overmaken betreffende het behalen van de indicatieve doelstellingen. Aan deze rapporteringsverplichting werd in 2007 op 9 oktober 2007 door het Vlaamse Gewest voldaan. Door het laattijdig ter beschikking komen van de gegevens voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is de nationale rapportering pas op 1 augustus 2008 aan de Europese Commissie bezorgd.

Om de vijf jaar moeten de lidstaten een rapport aan de Europese Commissie bezorgen met indicatieve doelstellingen voor de consumptie gedurende de volgende 10 jaar van elektriciteit geproduceerd uit hernieuwbare energiebronnen. Aan deze rapporteringsverplichting werd in 2007 voldaan.

In het kader van ENOVER wordt met de andere gewesten onder meer de structuur voor deze rapporteringen afgesproken. Deze bestaan in principe uit drie gewestelijke rapporten met een inleidende synthese waarbij de gewestelijke gegevens worden opgeteld om tot nationale cijfers te komen.

De **richtlijn 2004/08/EG** inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling houdt een jaarlijkse rapporteringsverplichting in aan de Europese Commissie over de warmtekrachtkoppelingsinstallaties. Via overleg in ENOVER werden de drie gewestelijke rapporten gebundeld en van een inleidende synthese voorzien waarin de belangrijkste nationale cijfers worden weergegeven. De nationale bundel werd om onduidelijke redenen nog niet aan de Europese Commissie bezorgd.

Om de vier jaar (volgende keer in 2011) moet ook een rapport aan de Europese Commissie bezorgd worden met een evaluatie van de groei van het aandeel van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling.

Monitoren van de werkprogramma's van de vzw's met een structurele werkingssubsidie (Cogen, ODE, Biogas-E, Quest)

OOD-RP 15	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Monitoren van de werkprogramma's van de vzw's met een structurele werkingssubsidie (Cogen, ODE, Biogas-E, Quest)	*Beschikbaarheid van de adviezen over de ingediende werkprogramma's voor het jaar N+1*	*Binnen de 20 werkdagen na ontvangst*

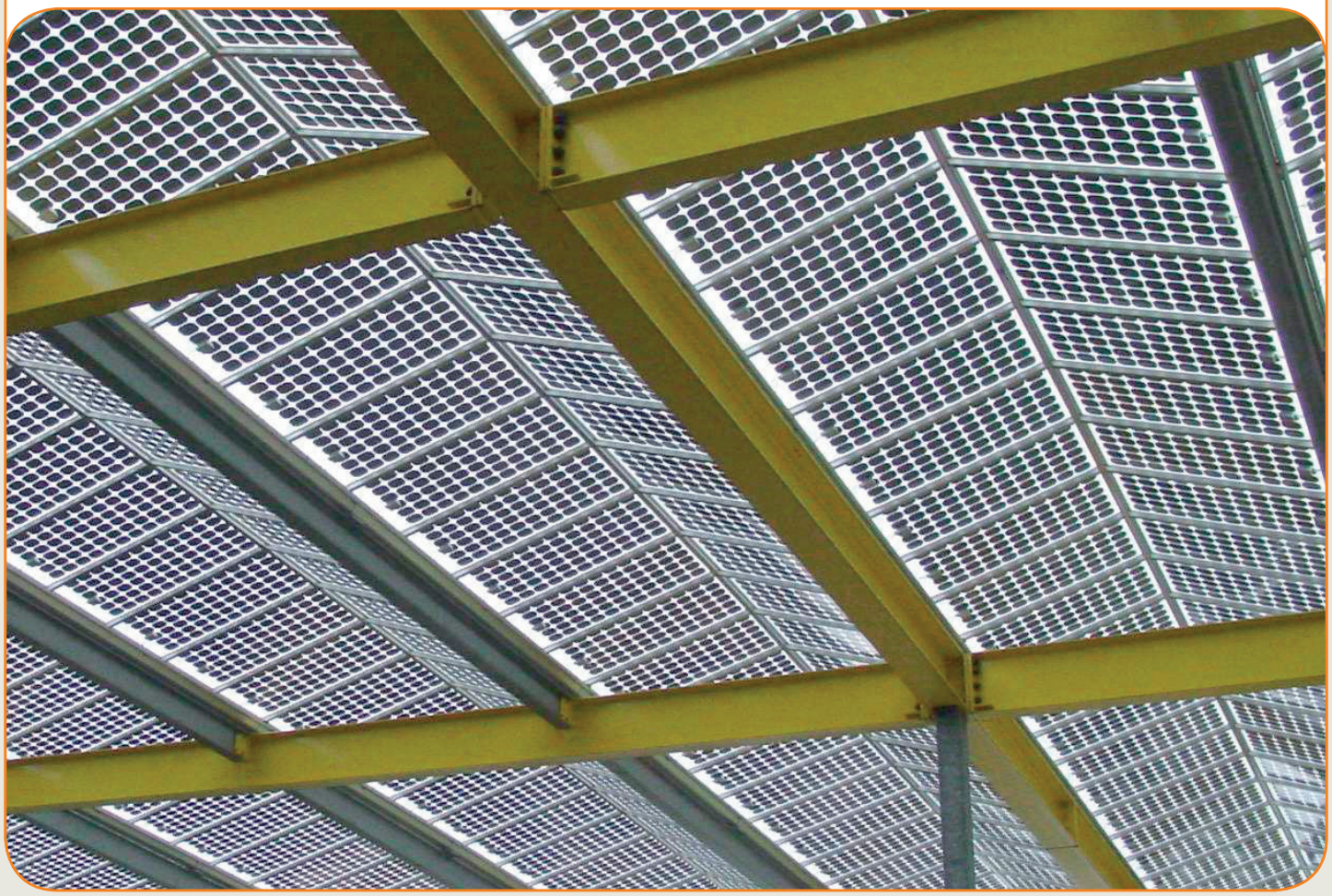
Realisatiegraad 2008 : alle adviezen over de ingediende werkprogramma's voor 2008 waren binnen de 20 werkdagen na ontvangst beschikbaar. Het doorsturen van de adviezen over het werkprogramma van ODE en Cogen naar de minister heeft vertraging opgelopen door een noodzakelijk overleg omtrent een clausule in het subsidiebesluit aangaande de reserveopbouw.

Verschillende verenigingen ondersteunen de realisatie van de Vlaamse beleidsdoelstellingen inzake milieuvriendelijke energieproductie en worden hiervoor structureel gesteund met een werkingssubsidie :

- ODE Vlaanderen (hernieuwbare energie).
- Cogen Vlaanderen (warmtekrachtkoppeling).
- Biogas-E (vergisting).
- Quest (kwaliteitscentrum).

Het overleg over de clausule in de subsidiebesluiten van ODE en Cogen aangaande de reserveopbouw werd op 4 april afgesloten.

Organisatie	Datum indiening werkprogramma	Datumdoorsturen adviesnota door het VEA naar minister
ODE Vlaanderen	13 maart 2008	9 april 2008
Cogen Vlaanderen	14 februari 2008	8 april 2008
Biogas-E	25 februari 2008	25 maart 2008
Quest	30 juni 2008	8 juli 2008

Actiebereidheid inzake het rationeel energiegebruik en de milieuvriendelijke energieopwekking uit hernieuwbare energiebronnen en warmtekrachtkoppeling stimuleren door bewustmaking en informatieverstrekking (SOD 3)

Verder uitbouwen van een gestructureerd informatie- en kennissysteem voor algemene informatievragen die toekomen op energie@vlaanderen.be

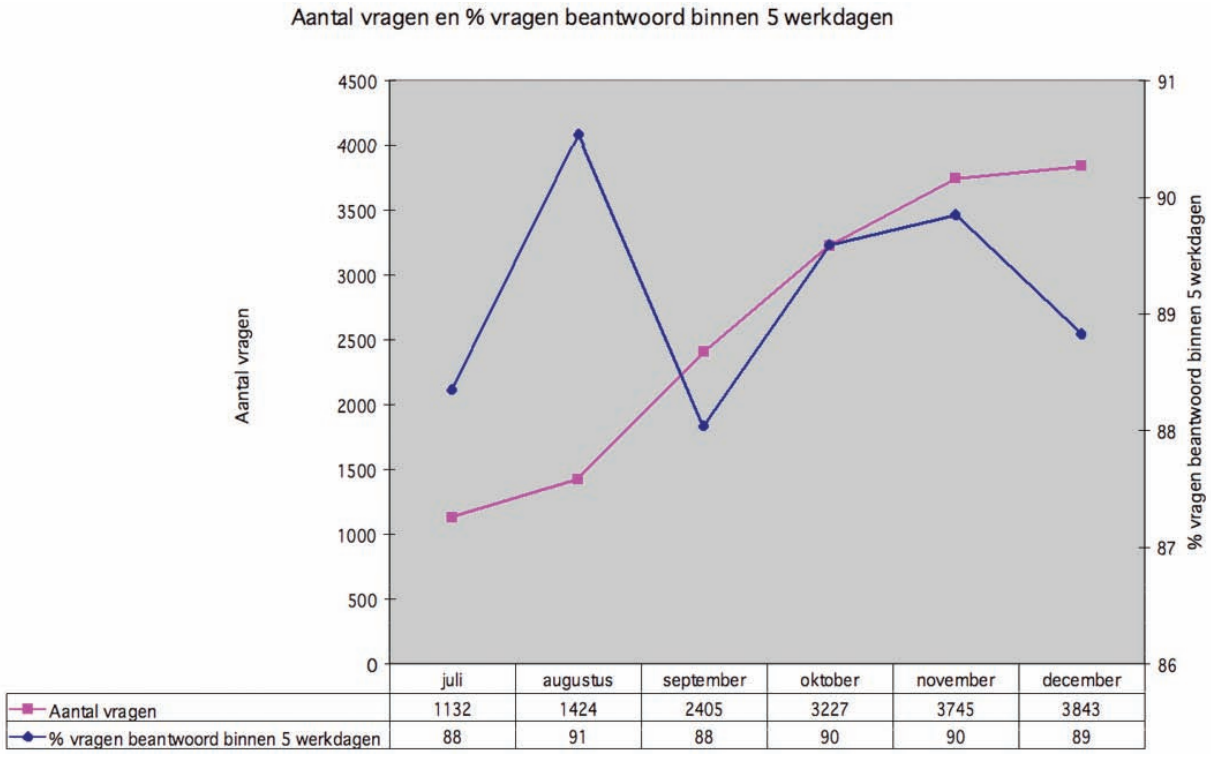
OOD-RP 16	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Verder uitbouwen van een gestructureerd informatie- en kennissysteem voor algemene informatievragen die toekomen op energie@ vlaanderen.be	*Antwoordtermijn*	*Minstens 90% van de vragen is kwalitatief beantwoord binnen de vijf werkdagen*

Realisatiegraad 2008 : 90%

De toegenomen aandacht voor de energieproblematiek, de communicatie- en sensibiliseringsacties en de vele beleidsinitiatieven, leiden tot vragen voor informatie en nadere toelichting. Het VEA-secretariaat ontvangt op energie@vlaanderen.be momenteel dagelijks gemiddeld 150 algemene informatievragen en ongeveer 60 à 80 telefonische oproepen. In drukke perioden (campagnegolf, Batibouw, berichtgeving in de media, …) registreren we pieken van meer dan 200 algemene informatievragen per dag.

Het VEA engageert zich om de algemene informatievragen van het publiek zo snel en zo goed mogelijk te beantwoorden.

Op 9 juni 2008 werd een nieuwe softwaretool in gebruik genomen om de efficiënte afhandeling van de per mail gestelde vragen nog te optimaliseren. Vanaf de ingebruikname werd gemiddeld 90% van de informatievragen binnen de 5 werkdagen beantwoord.

	juli	augustus	september	oktober	november	december
Aantal vragen	1132	1424	2405	3227	3745	3843
% vragen beantwoord binnen 5 werkdagen	88	91	88	90	90	89

Voeren van externe sensibiliserings- en communicatieacties inzake het energieverbruik en de milieuvriendelijke energieproductie (via beurzen en de media)

OOD-RP 17	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Voeren van externe sensibiliserings- en communicatieacties inzake het energieverbruik en de milieuvriendelijke energieproductie (via beurzen en de media)	*Beschikbaarheid communicatieplan voor het jaar N+1*	*Tegen 30 november van elk jaar N*

Realisatiegraad 2008 : het extern communicatieplan 2009 van het VEA is goedgekeurd op 10 december 2008

Het VEA voert op geregelde tijdstippen sensibiliserings- en communicatieacties inzake het rationeel gebruik van energie en de milieuvriendelijke energieproductie.

Het centrale communicatiethema van het VEA is het promoten van rationeel energiegebruik (REG) bij burgers, bedrijven en overheden. De promotie van REG start altijd met de doelstelling om de vraag naar energie zoveel mogelijk te beperken, dus om zo weinig mogelijk energie te verbruiken. Pas in een tweede fase, op het ogenblik dat de meest economische alternatieven om het verbruik te beperken zijn uitgeput, verschuift de aandacht vervolgens naar de promotie van milieuvriendelijke energieproductie. Deze communicatie komt er enerzijds op neer om burgers, bedrijven en overheden aan te zetten om zoveel mogelijk energie op een duurzame manier te produceren en anderzijds om de weerstand tegen installaties die duurzame energie produceren, te beperken.

Jaarlijks stelt het VEA een extern commmunicatieplan op. Het agentschap neemt ook deel aan 3 bouwbeurzen : Bouw en Reno (Antwerpen), Batibouw (Brussel) en Bouw- en Immobiliënsalon (Gent).

Om de betrokken doelgroepen, zijnde kopers, huurders, verkopers en verhuurders te informeren over het energieprestatiecertificaat bij verkoop en verhuur van residentiële gebouwen werd op 17 september 2008 een grootschalige communicatiecampagne gelanceerd. Het campagnebeeld verwijst naar de keuring van woningen. De campagne bestond uit een televisiespot die op alle nationale zenders meermaals werd getoond gedurende de laatste twee weken van september. Daarnaast werd een advertentie ingelast in de belangrijkste magazines en kranten. Tot slot werd ook een informatiebrochure opgemaakt.

Het campagnemateriaal (brochure, tv-spot en advertentie) kan via www.energiesparen.be/campagnes nog steeds bekeken en gedownload worden.

De VAR voerde in oktober 2008 een enquête uit bij 200 personen naar duidelijkheid en herkenbaarheid van de tv-spot. Hieruit bleek dat de spot behoorlijk goed scoorde voor 'aantrekkelijkheid', 'duidelijkheid' en 'motivering'.

Om het effect van de campagne in te schatten, werd eind augustus - begin september een nulmeting uitgevoerd aan de hand van een telefonische enquête bij 302 woningeigenaars, 100 vastgoedmakelaars en 100 notarissen.

Uit de enquête bleek dat op dat moment 54% van de woningeigenaars beweerde op de hoogte te zijn van het EPC voor bestaande woningen. Bij de notarissen bedroeg dit percentage 88% en bij de vastgoedmakelaars 90%. Deze percentages waren, gelet op het feit dat er over het EPC op dat moment nog geen uitgebreide informatiecampagne was opgestart, al heel hoog.

In 2008 werd tevens de communicatiecampagne "Groene energie is geen sciencefiction" voorbereid en uitgevoerd. Een partnerschap met Metro, VRT één en gratis publiciteit via verschillende intermediaire organisaties die aan de campagne meewerkten, zorgden voor een verdere bekendmaking van de voordelen van milieuvriendelijke energie bij het grote publiek en het actief tegengaan van de vaak nog foutieve beeldvorming die hieromtrent bij de bevolking nog leeft.

Laagdrempelig ter beschikking stellen van positief gewaardeerde informatiebrochures en -folders over REG en de milieuvriendelijke energieproductie

OOD-RP 18	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Laagdrempelig ter beschikking stellen van positief gewaardeerde informatiebrochures en –folders over REG en de milieuvriendelijke energieproductie	*Enquêteresultaten*	*Positieve beoordeling*

Realisatie 2008 : REG-enquête 2008 wijst uit dat 71% van de Vlaamse gezinnen vindt dat het VEA het rationeel energiegebruik stimuleert ten opzichte van 57% in 2005 en 41% in 2003

Het VEA beschikt nu al over een uitgebreid informatie-aanbod inzake REG en milieuvriendelijke energieproductie, vooral voor de doelgroep particulieren. Het VEA verspreidde in 2008 bijna 675.000 gedrukte publicaties, waarvan ongeveer 150.000 over energieprestatiecertificatie, 130.000 over premieregelingen en 70.000 over groene energie. Via de website worden ook heel wat brochures gedownload. De brochures worden in hoofdzaak via volgende kanalen verspreid: informatiezuilen van lokale besturen en gemeenten, op aanvraag via 1700, aanvragen via website, beurzen, evenementen en via bedrijven actief in de sector.

Het VEA voert regelmatig een REG-enquête uit bij 1000 Vlaamse gezinnen. In deze REG-enquête werd tot op heden nog niet specifiek gepeild naar de kwaliteit van de informatiebrochures die door het VEA worden verspreid.

De aanbesteding voor de laatst uitgevoerde enquête werd in september 2007 opgestart. De resultaten van deze enquête waren beschikbaar op 28 april 2008. Uit deze enquêteresultaten blijkt dat 42% van de respondenten de website energiesparen.be kent. De website wordt voornamelijk bezocht om nieuws over het energiebeleid te vinden, evenals informatie over de subsidies voor energiebesparing. De belangrijkste brochures van het VEA zijn bekend bij 10 tot 21% van de respondenten. 10% kent de brochure 'Energieprestatieregelgeving: praktische gids voor als u binnenkort gaat bouwen of verbouwen', 12% de premiebrochure 2008 en 21% kent de brochure 'Ideeën voor energiezuinig wonen'. 57% van de respondenten vindt dat het VEA informatie aanlevert die gericht is op energiebesparing, en 71% vindt dat het rationeel energiegebruik door het VEA wordt gestimuleerd.

In de REG-enquête 2009 of het klantentevredenheidsonderzoek bij vraagstellers en informatiezoekers zullen extra vragen worden ingevoegd die moeten toelaten om de communicatie van het VEA meer inhoudelijk te beoordelen.

Uitbouwen van een gebruiksvriendelijke drukbezochte website

OOD-RP 19	Prestatie-indicator	Prestatienorm
Uitbouwen van een gebruiksvriendelijke drukbezochte website	*Aantal bezoekers*	*Stijgt ten opzichte van 2007 gemiddeld 10% per jaar over de periode 2008-2010*

Realisatie 2008 : in 2008 hebben 946.483 bezoekers de website www.energiesparen.be bezocht ; dit is een stijging met ongeveer 50% ten opzichte van 2007.

Op de website www.energiesparen.be kunnen gezinnen en bedrijven heel wat informatie vinden over de prioritaire energiebesparende investeringen en de financiële ondersteuningsmaatregelen die ze daarvoor kunnen bekomen.

Met de handige energiewinstcalculatoren voor dakisolatie, hoogrendementsglas of de vervanging van oude cv-ketel, kan worden berekend hoe snel een woning energiezuiniger kan worden gemaakt. De Vlaming krijgt er meteen te zien hoe snel de investering terugverdiend wordt bij de huidige hoge energieprijzen en rekening houdend met de bestaande financiële ondersteuningsmaatregelen.

Begin maart werd de website www.energiesparen.be door bouwers en verbouwers beloond met de Eerste Prijs Beter Bouwen en Verbouwen. Vanaf 18 juni 2008 zit deze website in een volledig nieuw jasje. Dank zij een vereenvoudigde zoekstructuur werd de website nog toegankelijker gemaakt. Bezoekers met een specifiek profiel kunnen bovendien de inhoud filteren, zodat ze enkel informatie voor hun profiel krijgen. Op deze manier kunnen deze bezoekers nog sneller navigeren.

In 2008 telde de website maandelijks gemiddeld 79.000 bezoekers (2007 : 53.000), met een piek van meer dan 127.000 bezoekers in november 2008. De prestatienorm van deze operationele organisatiedoelstelling voor 2010 werd dus al gerealiseerd.

Particulieren maken vooral gebruik van de zoekmodule voor energiesubsidies in hun gemeente, de mogelijkheid om brochures te bestellen en de energiewinstcalculators. De energiewinstcalculators geven voor bepaalde investeringen, zoals bijvoorbeeld dakisolatie of een nieuwe stookketel, de terugverdientijd weer aan de hand van het investeringsbedrag en het huidige verbruik.

Voor de professionelen is er uitgebreide informatie over de regelgeving en de toepassing ervan.

Daarnaast bevat de website toelichtingen over het energiebeleid, tips voor energiebesparing, informatie over toepassingen voor milieuvriendelijke energieproductie, een kalender met energiegerelateerde activiteiten, ... In mei 2008 werd ook een specifiek luik toegevoegd inzake het sociaal energiebeleid ten behoeve van de kansarmen en de intermediaire organisaties.

Het VEA verspreidt via mail en via energiesparen.be drie nieuwsbrieven. Twee nieuwsbrieven met up-to-date-informatie over de energieprestatieregelgeving en de energieprestatiecertificatensystemen en zijn gericht naar de professionelen. De derde informeert over milieuvriendelijke energieproductie en bevat zowel artikels voor particulieren als voor professionelen.

Aantal abonnees elektronische nieuwsbrieven	
Energieprestatieregelgeving :	8308
Energieprestatiecertificaten :	4031
Milieuvriendelijke energieproductie :	3917

Bijdragen tot de uitvoering van het Vlaams Klimaatbeleidsplan (SOD 4)

Adviseren m.b.t. aan het energiebeleid gerelateerde nieuwe projectvoorstellen voor klimaatmaatregelen die vanuit de andere beleidsvelden van de Vlaamse overheid worden geformuleerd

De Vlaamse overheid heeft als doelstelling om de uitstoot van broeikasgasemissies met 5,2% te reduceren in 2008-2012 t.o.v. 1990. Deze ambitieuze doelstelling kan enkel gerealiseerd worden indien er een breed draagvlak voor de uitwerking en uitvoering van het klimaatbeleidsplan bestaat.

Dit breed draagvlak werd gecreëerd door enerzijds de oprichting van de Tasforce Klimaatbeleid Vlaanderen op 20 april 2001. Deze Taskforce brengt de vertegenwoordigers van alle beleidsvelden van de Vlaamse overheid samen en heeft als belangrijkste taak de opmaak van het Vlaams Klimaatbeleidsplan. Anderzijds werden ook alle relevante maatschappelijke doelgroepen bij het klimaatbeleid betrokken. De Vlaamse overheid en de belangrijkste maatschappelijke partijen (VOKA, UNIZO, BBL, Natuurpunt, Boerenbond, VVSG, VVP, ACV, ABVV en ACLVB) ondertekenden op 6 juni 2005 een intentieverklaring waarin zij zich engageren om binnen het kader van de Vlaamse Klimaatconferentie te zoeken naar creatieve oplossingen voor knelpunten in het klimaatbeleid en deze te ondersteunen met de instrumenten die hen ter beschikking staan.

De klimaatbeleidsplanning en -monitoring en de Klimaatconferentie worden gecoördineerd door het departement LNE.

De administraties en kabinetten die vanuit hun beleidsdomein (huisvesting, onderwijs, landbouw,…) nieuwe acties voorstellen, hebben vaak behoefte aan technisch advies van het VEA. Het VEA kan hen wijzen op mogelijke synergieën of overlappingen met energiebeleidsinstrumenten, kan uitleg geven over het berekenen van de energiebesparing, enz.

Omdat het overleg in de werkgroepen 'energie' en 'gebouwen' van de Klimaatconferentie hoofdzakelijk gevoerd wordt rond energiebeleidsthema's (duurzame energieproductie, Energierenovatieprogramma 2020,…) werd door het departement LNE aan het VEA gevraagd om deze werkgroepen inhoudelijk te ondersteunen.

In 2008 werd ondersteuning gegeven voor de voorbereiding van een vervolgdag van de focusdag 'Woningrenovatie: Premies in relatie tot energiezuinigheid' van eind 2007. Door het departement werd uiteindelijk beslist om deze vervolgdag voorlopig uit te stellen.

Voor de werkgroep 'energie' werd een toelichting gegeven omtrent het actieplan milieuvriendelijke energieproductie.

Aan andere beleidsvelden (bv. huisvesting, onderwijs, landbouw,…) die om inhoudelijke ondersteuning vragen bij het uitwerken van nieuwe energiebesparende projecten, leverde het VEA binnen de afgesproken termijn het gevraagde advies af.

Op vraag van het kabinet van de Vlaamse minister voor Sociale Economie, leverde het VEA advies bij de inhoudelijke voorbereiding van een subsidiereglement waarbij alle Vlaamse Sociale en Beschutte werkplaatsen éénmalig een subsidie kunnen aanvragen voor enerzijds de uitvoering van een energieaudit en anderzijds de realisatie van energiebesparende investeringen. Het VEA maakte vervolgens ook deel uit van de jury die uiteindelijk voor ruim 9 miljoen euro subsidies toekende aan 82 projecten.

Sinds het najaar van 2008 vindt een maandelijks overleg plaats met IVA Wonen-Vlaanderen in verband met gemeenschappelijke initiatieven die de beleidsdomeinen Energie en Wonen aanbelangen, zoals de Vlaamse dakisolatiepremie en de subsidieregeling voor energiebesparende investeringen door Sociale Verhuurkantoren.

Het VEA maakte ook deel uit van de stuurgroep van het project "goede praktijken in de werking van de Lokale Adviescommissies (LAC's)", waarin Samenlevingsopbouw Antwerpen Provincie vzw, op vraag van de Vlaamse minister voor Welzijn in 2008 suggesties verzamelde om via een verbeterde LAC-werking afsluitingen van aardgas en elektriciteit te vermijden.

In het kader van de 'Lente van het Leefmilieu' van de federale overheid werden door vertegenwoordigers van het VEA beleidsadviezen geformuleerd, onder meer in verband met de financiële stimuli voor energiebesparende investeringen, leningen met een lage rentevoet en derdepartijfinanciering.

Meewerken aan de rapportering en evaluatie van het Vlaams Klimaatbeleidsplan (halfjaarlijks en tweejaarlijks) voor de acties waarvoor het agentschap verantwoordelijk is

Bij de goedkeuring op 20 juli 2006 van het Vlaams Klimaatbeleidsplan 2006-2012 besliste de Vlaamse Regering dat zij om de 6 maanden beknopt op de hoogte gebracht dient te worden van de effectieve voortgang van de projecten. Tweejaarlijks is een uitgebreid voortgangsrapport gepland. Als blijkt dat reductiepotentiëlen in het Klimaatbeleidsplan niet of laattijdig worden gehaald, zullen extra maatregelen geïdentificeerd en gerealiseerd dienen te worden.

Wegens de opmaak van een uitgebreid voortgangsrapport (VORA 2008) werden er in 2008 geen halfjaarlijkse vorderingsrapporten opgesteld. Het VEA heeft binnen de afgesproken termijnen aanvullingen en verbeteringen op de ontwerpteksten van VORA 2008 en de gevraagde data (bv. budget- en personeelsinzet) met betrekking tot de energiegerelateerde onderwerpen doorgestuurd naar het departement.

Bijdragen tot de beleidsvoorbereiding van het Vlaams energiebeleid (SOD 5)

Aanleveren van een inhoudelijke bijdrage m.b.t. de voorbereiding van het REG-beleid en het beleid inzake milieuvriendelijke energieproductie

De beleidsvoorbereiding van het energiebeleid gebeurt in principe op het departement LNE. De praktijk leert dat de input en expertise van het VEA essentieel is om deze beleidsvoorbereiding op een kwalitatieve wijze uit te voeren en resultaten te genereren.

Het agentschap heeft immers reeds een jarenlange traditie en methodiek in de totstandkoming van het Vlaamse energiebeleid. Omwille van de aanwezige expertise terzake draagt het het agentschap bij tot :

- de voorbereiding van het REG-beleid inzake gebouwen zoals het bijsturen van de EPB-regelgeving, het uitwerken van regelgeving met betrekking tot energieprestatiecertificaten, het uitwerken van het Energierenovatieprogramma 2020, voorbereiden van openbaredienstverplichtingen, …. :
- de voorbereiding van het beleid inzake hernieuwbare energiebronnen en WKK;
- de voorbereiding van het REG-beleid voor de industrie met het uitwerken van beleidsinstrumenten zoals het Auditconvenant, het Benchmarkingconvenant en de aanpassingen daarvan en de eventuele verlengingen of vervangende instrumenten.

Op 4 juli en 19 december 2008 is een ontwerp van Energiedecreet principieel goedgekeurd. Dit Energiedecreet zal de bestaande energiedecreten codificeren.

Aanleveren van een inhoudelijke bijdrage m.b.t. de concrete informatievragen aangaande energieaspecten in verband met de visie-ontwikkeling voor het post-2012 klimaatbeleleid

De coördinatie van de Vlaamse standpuntbepaling voor het post-2012 klimaatbeleid is een opdracht van het departement LNE.

Het agentschap geeft door het beantwoorden van concrete infovragen inhoudelijke ondersteuning aan het departement bij de voorbereiding van :

- het Vlaams standpunt inzake energievoorstellen van de Europese Unie, en meer bepaald omtrent de voorstellen die in nauw verband staan met de lange termijn klimaatdoelstellingen;
- de discussies over de interne EU-lastenverdeling.

De Europese Raad schaarde zich in maart 2007 achter het voorstel van de Commissie om aan de EU als geheel de volgende dwingende doelstellingen op te leggen :

- tegen 2020 de uitstoot van broeikasgassen met 20% reduceren;
- tegen 2020 het aandeel van hernieuwbare energie in het totale energieverbruik verhogen tot 20%.

Op 23 januari 2008 presenteerde de Europese Commissie haar klimaatpakket. Er zijn drie grote inhoudelijke pakketten voorgesteld.

Ten eerste vernieuwt de Commissie de bestaande handel in CO_2-uitstootrechten die sinds 2005 per lidstaat bestaat. Vanaf 2013 zal die handel Europees verlopen en niet meer op basis van nationale emissieplannen.

Ten tweede vallen landbouw, de bouwsector, transport (met vanaf 2012 ook de luchtvaart) en diensten – samen goed voor 60% van de uitstoot – buiten de emissiehandel. Daarvoor neemt ofwel de EU gezamenlijke maatregelen (zoals voor de CO_2-uitstoot van auto's) of krijgt elke lidstaat een doelstelling opgelegd. Ze moeten zelf de maatregelen nemen om die te bereiken. De Commissie moet de plannen goedkeuren. Transport moet tegen 2020 10% brandstof gebruiken op een duurzame wijze.

Ten derde is er een specifiek voorstel voor de hernieuwbare energie. Daarvoor berekende de EU een inspanning per lidstaat. Die bestaat uit een gelijk deel voor alle lidstaten (5,75%) en een inspanning die afhankelijk is van het BNP per hoofd van de bevolking, om de armere (nieuwe) lidstaten te ontzien. Er wordt daarbij een systeem van verhandelbare 'oorsprongscertificaten' van hernieuwbare energie ingevoerd. De Commissie vraagt van België een aandeel van 13% hernieuwbare energie tegen 2020.

Het Europees Parlement en de Europees Raad hebben de betreffende nieuwe Europese richtlijnen op 12 december 2008 goedgekeurd. Het agentschap vervulde een centrale rol bij de behandeling van het nieuwe richtlijnvoorstel met ambitieuze doelstellingen voor hernieuwbare ener-

gie tegen 2020. Het VEA is ook betrokken bij de lastenverdeling voor de reductie van de broeikasgassen en de herziening van de richtlijn verhandelbare emissierechten. Voor deze dossiers vervult het departement LNE de coördinerende rol.

Aanleveren van beschikbare gegevens en kennis over de energiesituatie in Vlaanderen in het kader van de totstandkoming van beleidsdoelstellingen op Vlaams en Europees niveau

Het VEA heeft inzake de verzameling en analyse van gegevens over de energiesituatie in Vlaanderen heel wat kennis opgebouwd. Het agentschap stelt haar know how en expertise ter beschikking in de totstandkoming van nieuwe beleidsdoelstellingen op Vlaams en Europees niveau.

Aanleveren van bijdragen aan de voorbereiding van het Vlaams standpunt m.b.t. de Europese en internationale energiegerelateerde dossiers, voornamelijk als input voor de bespreking in ENOVER

Op 18 december 1991 kwam tussen de federale overheid en de gewesten een samenwerkingsakkoord tot stand betreffende de oprichting van ENOVER. Dit akkoord bepaalt onder andere dat de Belgische standpunten in Europese en internationale energiedossiers worden voorbereid in deze permanente werkgroep van de Interministeriële Conferentie Energie.

België is in het tweede semester van 2010 voorzitter van de Europese Raden. Dit Belgisch voorzitterschap zal vanaf 2009 heel wat voorbereiding vragen.

Het agentschap levert de nodige input leveren voor de energiedossiers die tijdens het voorzitterschap op de agenda zullen staan en een band hebben met de gewestelijke energiebevoegdheden.

Het voorstel van Europese richtlijn betreffende de bevordering van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen bevat voor België een bindende doelstelling om tegen 2020 13% van het finaal energieverbruik te betrekken uit hernieuwbare energiebronnen. In het kader van de omzetting van deze richtlijn zullen Belgische en gewestelijke doelstellingen vastgelegd moeten worden, zowel voor wat betreft groene stroom als groene warmte en biobrandstoffen. De lidstaten dienen voor eind maart 2010 een nationaal actieplan in te dienen dat de maatregelen vastlegt die nodig zijn om de realisatie van deze bindende doelstelling mogelijk te maken. Het VEA zal in 2009 de opmaak van het gewestelijk deel van dit actieplan voorbereiden

Uitvoering ondernemingsplan 2008

Het VEA heeft in uitvoering van de beheersovereenkomst in 2008 een eerste ondernemingsplan uitgewerkt. Artikel 14 van de beheersovereenkomst bepaalt hierover:
'Het ondernemingsplan bepaalt de concrete acties die het Vlaams Energieagentschap zal uitvoeren om de operationele jaardoelstellingen te realiseren. Het ondernemingsplan bevat gedetailleerd activiteitenplannen, de nodige middeleninput en de hieraan verbonden output om de strategische organisatiedoelstellingen en de generieke doelstellingen uit de beheersovereenkomst te realiseren.'

Er werd een monitoringsjabloon uitgewerkt om de uitvoering van het ondernemingsplan op te volgen. De monitoringsjabloon wordt besproken in de maandelijkse Directieraad van het VEA.
De monitoringtabel voor de uitvoeringstoestand eind december 2008 is als bijlage 1 opgenomen.

Uitgavenbegroting

1. Uitvoering van de begroting 2008

De financiële middelen voor de uitvoering van de beheersovereenkomst van het VEA zijn afkomstig uit de algemene uitgavenbegroting en het Energiefonds.

Beleidskredieten

Het VEA beheert de beleidskredieten ingeschreven op het programma LE (Energie).

De beleidskredieten (excl. uitdovende posten) bestaan uit de volgende begrotingsposten :

- Basisallocatie 01.91 (Energiefonds)
- Basisallocatie 12.01 (specifieke werkingskosten en communicatiebudget)
- Basisallocatie 12.25 (overeenkomsten i.v.m. het energiebeleid)
- Basisallocatie 12.39 (specifieke informaticakosten energiebeleid : projectkosten)
- Basisallocatie 30.02 (subsidies voor initiatieven die het energiebeleid ondersteunen)
- Basisallocatie 33.01 (subsidie vzw Cogen Vlaanderen)
- Basisallocatie 33.02 (subsidie vzw ODE Vlaanderen)
- Basisallocatie 74.03 (aankoop van software voor de implementatie van het energiebeleid)

De vastleggingen op het volledige programma LE bedroegen in 2008 18,7 miljoen euro ten opzichte van een geraamd niveau van 17,1 miljoen euro (2de begrotingscontrole 2008):
De vastleggingen op de algemene uitgavenbegroting bedroegen 3,5 miljoen euro op een totaal budget van 3,6 miljoen euro (98% kredietbesteding);
De vastleggingen op het Energiefonds bedroegen 15,2 miljoen euro. Dit is 1,7 miljoen euro meer dan oorspronkelijk geraamd was. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan de beslissingen van de Vlaamse Regering over het Energierenovatieprogramma 2020 dat versneld wordt uitgevoerd.

De betalingen op het volledige programma LE bedroegen in 2008 9,1 miljoen euro ten opzichte van een geraamd niveau van 19 miljoen euro (2de begrotingscontrole 2008):

- De betalingen op de algemene uitgavenbegroting bedroegen 3,4 miljoen euro op een totaal van 4 miljoen euro (85% kredietbesteding);
- De betalingen op het Energiefonds bedroegen 5,7 miljoen euro. Dit is 9,3 miljoen euro minder dan oorspronkelijk geraamd was. De eerste aanvragen voor de uitbetaling van de premie niet-belastingbetalers werden pas op het jaareinde ingediend en de overige projecten van het Energierenovatieprogramma 2020 zullen pas in de loop van 2009 op kruissnelheid komen.

Werkingskredieten

Voor haar eigen werking kan het VEA over werkingskredieten beschikken die partim ingeschreven zijn op het programma LA (apparaatskredieten van het beleidsdomein LNE).

De werkingskredieten bestaan uit de volgende begrotingsposten :

- Basisallocatie 11.71 (wedden en toelagen)
- Basisallocatie 12.71 (algemene werkingskosten)
- Basisallocatie 12.75 (informaticakredieten)
- Basisallocatie 74.71 (overige investeringsgoederen)
- Basisallocatie 74.75 (aankopen en investeringen informatica)

Zowel de vastleggingen als de betalingen bedroegen in 2008 2,5 miljoen euro. Hiermee worden bestedingspercentages bereikt van respectievelijk 97% (vastleggingen) en 96% (betalingen) ten opzichte van de voorziene middelen (2de begrotingscontrole 2008).

Werkingskredieten

Voor haar eigen werking kan het VEA over werkingskredieten beschikken die partim ingeschreven zijn op het programma LA (apparaatskredieten van het beleidsdomein LNE).

De werkingskredieten bestaan uit de volgende begrotingsposten :

- Basisallocatie 11.71 (wedden en toelagen)
- Basisallocatie 12.71 (algemene werkingskosten)
- Basisallocatie 12.75 (informaticakredieten)
- Basisallocatie 74.71 (overige investeringsgoederen)
- Basisallocatie 74.75 (aankopen en investeringen informatica)

Zowel de vastleggingen als de betalingen bedroegen in 2008 2,5 miljoen euro. Hiermee worden bestedingspercentages bereikt van respectievelijk 97% (vastleggingen) en 96% (betalingen) ten opzichte van de voorziene middelen (2de begrotingscontrole 2008).

Inkomsten in het Energiefonds

Het Elektriciteitsdecreet van 17 juli 2000 voorziet in de oprichting van een Energiefonds.

Aan dit Energiefonds worden decretaal volgende inkomsten toegewezen:

1° opbrengsten uit heffingen en administratieve geldboetes die decretaal aan het Energiefonds worden toegewezen;
2° andere middelen aan het Energiefonds toegewezen krachtens wettelijke, decretale of conventionele bepalingen.

De inkomsten die decretaal aan het Energiefonds zijn toegewezen, betreffen :

- de boetes in het kader van de groenestroom- en warmtekrachtcertificatensystemen;
- de administratieve geldboetes in het kader van het handhavingsbeleid van de energieprestatieregelgeving;
- de administratieve geldboetes in het kader van de REG-openbaredienstverplichtingen;
- de administratieve geldboetes in het kader van het handhavingsbeleid van de energieprestatiecertificatensystemen (publieke gebouwen, bestaande residentiële gebouwen en bestaande niet-residentiële gebouwen).

Er werden 2008 volgende decretaal toegewezen ontvangsten gerealiseerd :

- 15.894.090 euro warmtekrachtcertificatenboetes;
- 8.250 euro voor het niet indienen van een startverklaring in het kader van de energieprestatieregelgeving;
- 118.798,45 euro voor het niet naleven van de EPB-eisen in het kader van de energieprestatieregelgeving.

In het kader van de concessieovereenkomst voor het uitbaten van windturbines op de westelijke strekdam van Zeebrugge werd een concessiebedrag van 85.310,40 euro ontvangen.

De totale ontvangsten 2008 in het Energiefonds bedroegen aldus 16,1 miljoen euro.

2. Meerjarenbegroting

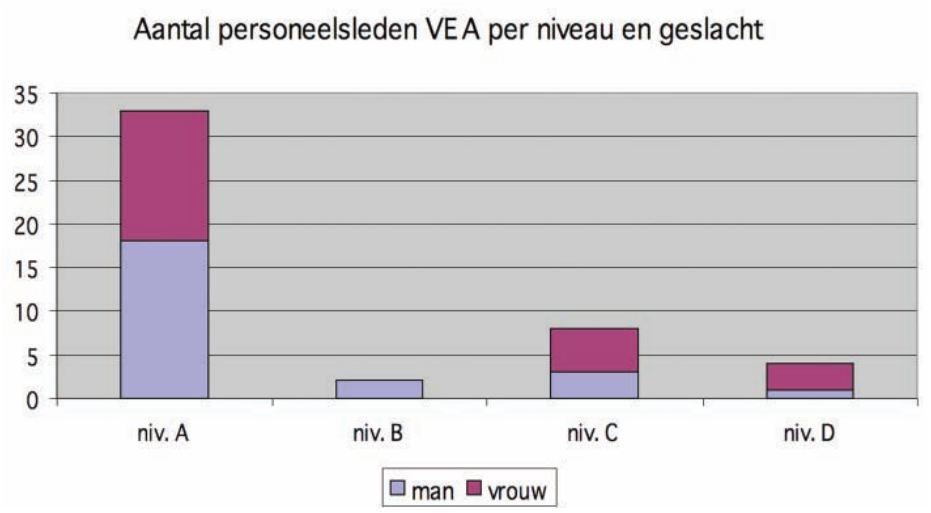
Het VEA heeft voor eind 2008 een financieel meerjarenplan 2009-2010 uitgewerkt en dit ter kennisname voorgelegd aan de minister (zie bijlage 2).

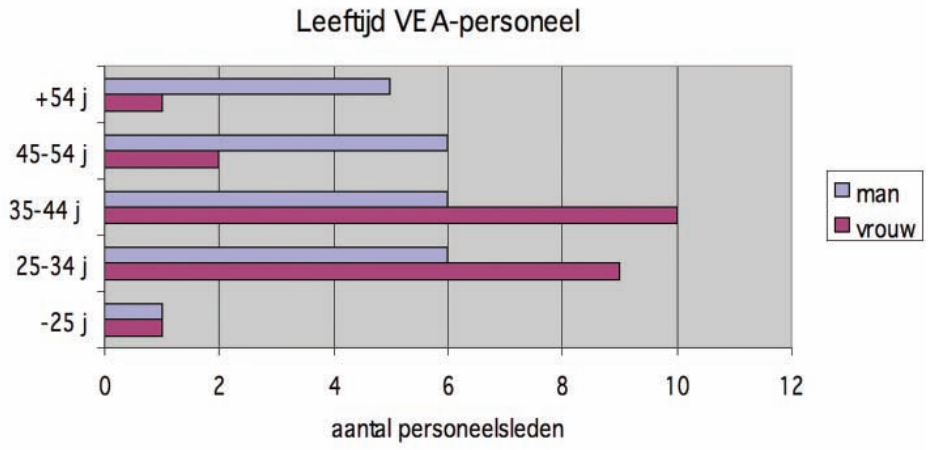
Personeel

1. Personeelsbestand (toestand 31 december 2008)

Het VEA telt op 31 december 2008 47 personeelsleden (43,4 VTE). In 2008 zijn 3 personeelsleden in dienst getreden (2 niveau A en 1 niveau B). Niemand heeft het agentschap in 2008 verlaten.

Op het hoofdbestuur werken 35 personen, in de buitendienst Gent 7 en in de buitendienst Hasselt 5.

Er zijn bijna evenveel vrouwen (23) als mannen (24) tewerkgesteld binnen het VEA. De meeste personeelsleden (33 of 70%) bevinden zich in niveau A.

42 personeelsleden (89%) zijn statutair.
Het VEA heeft een relatief jong personeelsbestand. 70% van de medewerkers zijn jonger dan 45 jaar.
Er werkte in 2008 1 persoon van allochtone afkomst bij het VEA. Er waren in 2008 geen personen met een arbeidshandicap in dienst.

2. Personeelsplan

Om een aantal functies binnen het VEA beter te laten aansluiten bij de inhoud en de moeilijkheidsgraad van de (verwachte) taken, werd het personeelsplan in 2008 na goedkeuring door het EOC aangepast en ter kennisname aan de functioneel bevoegde minister voorgelegd.

Het nieuwe personeelsplan van het VEA ziet er eind 2008 als volgt uit:

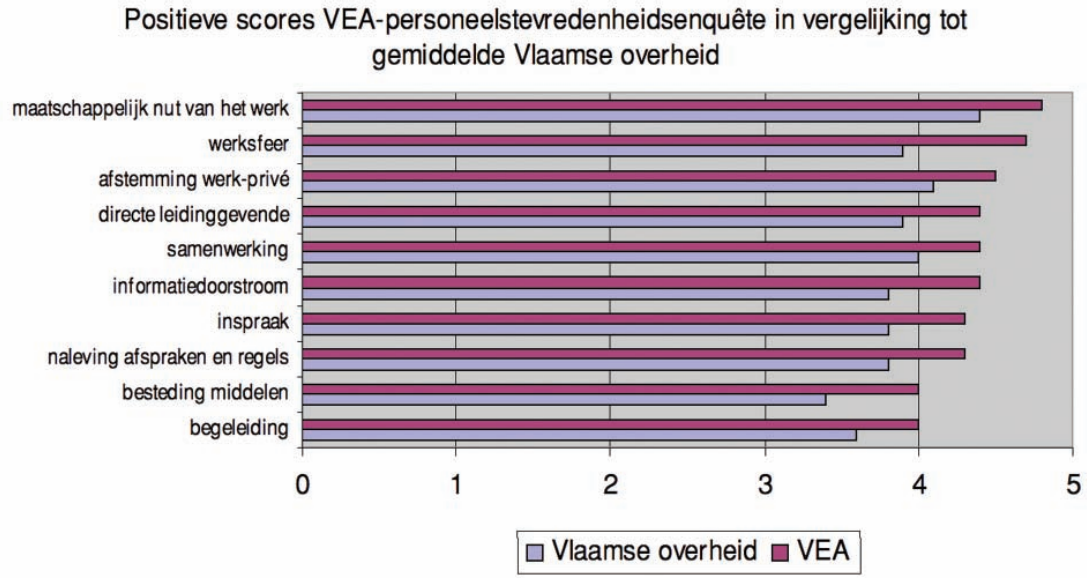
Functie	Rang	Statutair of contractueel	Nieuw personeelsplan september 2008
Administrateur-generaal	N	Mandaat	1
Afdelingshoofd	N-1	Mandaat	1(*)
Directeur-ir	A2	Statutair	1
Senior-adviseur	A2E	Statutair	1
Adviseur-ingenieur	A2	Statutair	4
Adviseur	A2	Statutair	1
Adjunct van de directeur	A1	Statutair	16
Ingenieur	A1	Statutair	9
Deskundigen	B1	Statutair	2
Hoofdmedewerker	C2	Statutair	3
Hoofdtechnicus	C2	Statutair	-
Technici	C1	Statutair	3
Medewerker	C1	Statutair	2
Hoofdassistent	D2	Statutair	-
Assistent	D1	Statutair	1
Assistent	D1	Statutair	0
Assistent	D1	Contractueel-startbaners	2
Totaal			48

3. Personeelstevredenheid

Uit de personeelstevredenheidsenquête van oktober-november 2008 blijkt dat de algemene tevredenheid van de VEA-medewerkers (4,4 op 5) net iets hoger ligt dan het gemiddelde voor de Vlaamse overheid (4,3).

Wat de deelaspecten betreft, scoort het VEA slechts eenmaal wat lager dan het gemiddelde, namelijk m.b.t. de kansen op promotie (VEA: 2,8 t.o.v. Vlaamse overheid: 2,9).

Volgende thema's worden door de VEA-medewerkers het meest positief beoordeeld in vergelijking tot het gemiddelde voor de Vlaamse overheid:

Verantwoordelijke uitgever: Luc Peeters,
wnd. administrateur-generaal, Vlaams Energieagentschap

Samenstelling en redactie: Vlaams Energieagentschap
Lay-out: Studio Dermaux

Depotnummer: D/2009/3241/134
Uitgave: maart 2009